

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ
«ԻՆՋԵՆԵՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

ЗАО "ГАЗПРОМ АРМЕНИЯ"
ФИЛИАЛ
"ИНЖЕНЕРНЫЙ ЦЕНТР"

ՆԱԽԱԳԾԱ- ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

Պետական լիցենզիա №ԲՊԼ 001233

*Հոռու մարզի Վանաձոր քաղաքի Թևոսյան
փողոցից ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման
գազատարի վթարային հատվածի
վերատեղադրում*

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

ՕԲՅԵԿՏ № 8/009-24

ՏՆՕՐԵՆԻ ՏԵՂԱԿԱԼ ԳԼԽԱՎՈՐ
ՃԱՐՏԱՐԱԳԵՏ՝

Հ. ԻՍՊԻՐՅԱՆ

ՆՀ ԲԱԺԻՆԻ ՊԵՏ՝

Գ. ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝

Ա. ՄԵՆԴԻՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ 2024թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԼԻՑԵՆԶԻԱ

ՔՊԼ-001233, 1-ին դաս

(սերիան, համարը, դասը)

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒՄ՝ ԲԱՅԱՌՈՒԹՅԱՄԲ ԿՈՆՍՏՐՈՒԿՏՈՐԱԿԱՆ ԵՎ
ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍԵՐԻ

(քաղաքաշինության բնագավառում գործունեության տեսակը)

ՏՐՎԱԾ Է

2024-09-23, «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ

(լիցենզիան տալու տարեթիվը, ամիսը, օրը, քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի անվանումը,

ՀՀ, ԵՐԵՎԱՆ, ԱՐԱՐԿԻՐ, ԹԲԻԼԻՍՅԱՆ ԽՃ., 43

գտնվելու վայրը՝ այդ թվում, անհատ ձեռնակատիրոջ դեպքում՝ անունը, ազգանունը և բնակության վայրը)

Գործողության ժամկետը՝ 23.09.2029թ.

(օրը, ամիսը, տարեթիվը)

ՀՄԿԻԶ ՀԱՄԱՐ՝ UGA4-15F8-6235-55CE

Սույն փաստաթուղթը տրված է բացառապես էլեկտրոնային եղանակով: Փաստաթղթի վավերականության ստուգումն ու
էլեկտրոնային բնօրինակի ներքեռնումը հնարավոր է իրականացնել <https://verify.e-gov.am> Հայաստանի Հանրապետության
պաշտոնական փաստաթղթերի վավերականության ստուգման միասնական համակարգի կայքում մուտքագրելով հսկիչ
համարը կամ սքանավորելով արագ արձագանքման ծածկագիրը (QR Code):

ՆԱԽԱԳԾԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Լիցենզիա №ՔՊԼ 001233

ԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ 24.01.2024թ. № Ն/29/3450-2024 գրություն
- «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ 25.10.2023թ. տեխնիկական առաջադրանք
- Լոռու ԳԳՄ 18.10.2023թ. տեխնիկական պայմաններ
- «Ինժեներական կենտրոն» մասնաձյուղի ստորգետնյա գազատարի կոռոզիոն վիճակի հետազոտման արդյունքներ ՕԲՅԵԿՏ ԳԲՑ №10-01/23

ՏԵՔՍՏԱՅԻՆ ՄԱՍ

- Բացատրագիր
- Կիրառում
- Ինժեներա-երկրաբանական պայմանների եզրակացություն
- Շինարարության կազմակերպման դրույթներ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳԾԱԳՐԵՐ

- Գազատարի հատակագիծ Մ 1:1000
- Գազատարի հատում Մ-6 միջպետական նշանակության ճանապարհի հետ
- Երկայնական կտրվածք
- Շարժական հենասյուն
- Լարերի միացում ծայրապնակով
- Ծավալ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ԳԾԱԳՐԵՐ

- Տարբերիչ նշաններ

Закрывтое акционерное общество
«Газпром Армения»
(ЗАО «Газпром Армения»)

**ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ДИРЕКТОРА**

Тбилисское шоссе, 43, Ереван, Республика Армения, 0091
тел.: (3741 0) 294-728, 294-933, факс: (374 10) 294-728
e-mail: inbox@gazpromarmenia.am, gazpromarmenia.am

«Գազպրոմ Արմենիա»
փակ բաժնետիրական ընկերություն
(«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ)

**ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆԻ
ՏԵՂԱԿԱԼ**

0091, ՀՀ, Երևան, Թբիլիսյան խճուղի 43
հեռ.՝ (374 10) 294-728, 294-933, ֆաքս՝ (374 10) 294-728
Էլ. փոստ՝ inbox@gazpromarmenia.am, gazpromarmenia.am

«24» 01 2024 թ.

№ Զ/29/3450-2024

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
«Ինժեներական կենտրոն»
մասնաճյուղի տնօրենի
պաշտոնակատար
պարոն Ա. Խաչատուրյանին

պատճենը՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Լոռու ԳԳՄ-ի տնօրեն
պարոն Ա. Նալբանդյանին

ՆՆՓ կազմելու մասին

Հարգելի պարոն Խաչատուրյան

«Գազպրոմ Արմենիա» առաջիկա տարիների Կապիտալ նորոգման պլանում ընդգրկելու նպատակով հանձնարարում ենք Ձեզ, համաձայն կից ներկայացվող նախագծման տեխնիկական առաջադրանքների և տեխնիկական պայմանների կազմել ներքոհիշյալ օբյեկտների (ԿՆ-24-25-5.2) նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը:

- «Լոռու մարզի Վանաձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցի ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Մարգահովիտ գյուղի միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Մարգահովիտ գյուղի ցածր ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Ալավերդի քաղաքի Շահումյան փողոցի միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի մեկուսիչ ծածկույթի վերականգնում»
- «Լոռու մարզի Ամոջ գյուղի ցածր ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Արևածագ գյուղի միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Ստեփանավանի ԳԲԿ-ից մինչև ՎԶԷՕ միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Արմանիս գյուղի միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Լորուտ գյուղը սնող միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում, մեկուսիչ ծածկույթի վերանորոգում»

- «Լոռու մարզի գ. Գար-գառ – գ. Վարդաբլուր միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»
- «Լոռու մարզի Պրիվոլնոյե գյուղի միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի մեկուսիչ ծածկույթի վերանորոգում»
- «Լոռու մարզի Լեռնահովիտ գյուղի միջին ճնշման ստորգետնյա գազատարի վթարային հատվածների վերատեղադրում»:

Հիմք՝ «Գազայրում Արմենիա» ՓԲԸ Գլխավոր տնօրենի տեղակալ-գլխավոր ճարտարագետի 30.10.2023թ. N18.1/42046-2023 ծառայողական գրությունը:

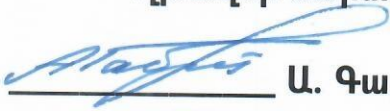
Առդիր՝ 42 թերթ:

Հարգանքով,

S. Կարապետյան

Հաստատում եմ՝
«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրենի տեղակալ-
Գլխավոր ճարտարագետ

Ա. Գաբրիելյան
«25» 10 2023թ.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

**ՀՀ տարածքում գործող վթարային գազատարների հիմնանորոգման նախագծա-
նախահաշվային փաստաթղթերի կազմման**

1. Օբյեկտի անվանումը (հասցեն)՝ Լոռու մարզի Վանաձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցից ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման ստորգետնյա գազատար:
2. Կատարվող աշխատանքներ՝ D=159մմ L=490գծմ երկարությամբ վթարային հատվածի վերատեղադրում՝ ըստ նախագծային լուծման:
3. Միացման կետի տեղակայումը և պարամետրերը՝ Համաձայն տեխնիկական պայմանների:
4. Այլ հանձնարարականներ՝ Գազատարի վերատեղադրումն ըստ նախագծային լուծման՝ առաջնահերթությունը տալով պոլիէթիլենային խողովակներով իրականացման տարբերակին, հակառակ դեպքում հիմնավորել: Վերատեղադրվող հատվածի տրամագծի ընտրությունն ըստ հիդրավիկական հաշվարկի: Նախատեսել վերատեղադրվող գազատարից սնվող մուտքագծերի ներմիացում:
5. Առաջադրանքի հիմքը՝ «Ինժեներական կենտրոն» մասնաճյուղի ստորգետնյա գազատարների կոռոզիոն վիճակի հետազոտման վերաբերյալ օբյեկտ ԳԲՑ N10-01/23 տեխնիկական հաշվետվությունը, Լոռու ԳԳՄ 18.10.2023թ. №ԼԳ-01-02/1466 գրությամբ ներկայացված տեխնիկական պայմանները:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
ԳԲՑ և ՆԳՀ Շ ու Ս բաժնի պետ՝

ստորագրություն / Ա. Պերոկյան

Կազմեց՝

ստորագրություն Հ. Ավետյան

«Հաստատում եմ»
Լոռու ԳԳՄ տնօրեն

Ա. Նալբանդյան
«18» հոկտեմբեր 2023 թ.

Տ Ե Խ Ն Ի Կ Ա Կ Ա Ն Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ն Ե Ր N 1

1. Լոռու մարզ, Վանաձորի ՏՏ ք. Վանաձոր Թևոսյան փողոցից մինչև ՊԳԿԿ 23-ը սնող մ/ճ ստորգետնյա Դ=89մմ Լ=485.0 գծմ գազատար խողովակի փոխարինման՝ հետևյալ նշակետերում (0+00...4+47/ 447գծմ), և (4+52...4+90/ 38գծմ)՝ ըստ «Գազայրում Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներական կենտրոն» Մասնաճյուղի ԳԲՑ N10-01/23 տեխնիկական հաշվետվության
2. Գազի ժամային 1230.0 խոր. մ. ծախսով հնարավոր է միացնել
3. Թևոսյան փողոցի վերգետնյա Դ=219 մմ գազատարին
4. Միացվող գազատարում գազի ճնշումը միջին մինչև 2.2 մթն.
5. Միացման կետը ըստ կետ 3-ի
6. Լրացուցիչ պահանջները Առաջնորդվել 1-ին կետում նշված տեխ. պայմաններով
7. Տեխնիկական պայմանները կազմված են «18» հոկտեմբեր 2023 թ.
և գործում են մինչև «18» հոկտեմբեր 2024թ.

Լոռու ԳԳՄ տնօրենի տեղակալ- գլխավոր ճարտարագետ՝

Ա. Աթինյան

ՇՏ բաժնի պետ՝

Հ. Թադևոսյան

Վանաձորի տարածքային տեղամասի ներկայացուցիչ

Ա. Բաղդասարյան

ԼՈՐՈՒ ԳԳՄ սպասարկման տարածքի մ/ճ և ց/ճ ստորգետնյա գազատարների կոռոզիոն վիճակի համալիր ախտորոշում

օգոստոս

ՕԲՅԵԿՏ ԳԲՑ № 10-01/23

Հետազոտվող գազատարների ընդհանուր երկարությունը՝
 ըստ առաջադրանքի - 23.132 կմ.
 փաստացի - 23.010 կմ.

Եզրակացություն

ԼՈՐՈՒ ԳԳՄ սպասարկման տարածքի մ/ճ և ց/ճ ստորգետնյա գազատարների կոռոզիոն վիճակի համալիր հետազոտման արդյունքում պարզվել է.

13.1 Վանաձոր Թևոսյան փողոցից մինչև ՊԳԿԿ-23-ը սնող մ/ճ ստորգետնյա գազատար

- կառուցման տարին - 1987թ
  - տրամագիծը - 159մմ. խողովակի պատի հաստությունը 5.0 մմ,
  - մեկուսացման տեսակը - բիտում 1-3մմ,
  - տեղադրման խորությունը - 0.8...1.46 մ,
  - գրունտի էլ. տեսակարար դիմադրությունը 55.7-126 Օմ x մ է, որը համաձայն ԳՕՍՍ 9 602-2016 ունի ցածր կոռոզիոն ակտիվություններ,
  - գազատարն անցնում է հողածածկ և ասֆալտապատ ճանապարհներով,
  - շահագործման ընթացքում վերամեկուսացման աշխատանքներ չեն կատարվել,
  - համաձայն ԳԳՄ տվյալների շահագործման ընթացքում վթարներ չեն հայտնաբերվել,
- Ընդհանուր բալային գնահատականը կազմում է 13 բալ:
- գազատարի ուղեգծում առկա է փոխարինման ենթակա հատված, որի տվյալները բերված են աղյուսակում.

№	ՊԿ...ՊԿ	Երկարությունը, մ	Տրամագիծը*, մմ	Տեղադրման խորությունը, մ	Ծանոթություն
1	0+00...4+47	447.0	159	0.8-1.46	հող. ճանապարհ, ասֆ. ճանապարհ
2	4+52...4+90	38.0	159	0.92-1.0	ասֆ. ճանապարհ
Ընդամենը		485.0			

* - տրամագիծը տրված է փաստացի՝ ըստ գնահատների հետազոտության

- գազատարի ուղեգծում առկա են անվտանգ շահագործման գոտու խախտումներ, որոնց տվյալները բերված են աղյուսակում.

№	ՊԿ	Հեռավորությունը, մ	Երկարություն, մ	Տեղանքը
1	0+05	0.1	1.0	0.4 կՎ էլ. հենասյուն
2	0+35	0.0	1.0	ծառ
3	4+45	0.0	1.0	ծառ
Ընդամենը			3.0	

13.2 գ. Մարգահովիտ մ/ճ ստորգետնյա գազատար

- կառուցման տարին - 1980թ
- շահագործման ընթացքում վերամեկուսացման աշխատանքներ չեն կատարվել,
- համաձայն ԳԳՄ տվյալների շահագործման ընթացքում հայտնաբերվել է 3 վթար, **Հատված 1**
- տրամագիծը - 133/159մմ. խողովակի պատի հաստությունը 4.5-4.87/4.95-5.05 մմ,
- մեկուսացման տեսակը - բիտում 8-10մմ,
- տեղադրման խորությունը - 0.39...1.28 մ.

Բ Ա Յ Ա Տ Ր Ա Գ Ի Ր

Հիմքեր նախագծի մշակման համար

Մույն աշխատանքային նախագիծը կազմված է համաձայն՝

1. «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ 24.01.2024թ № Ն/29/3450-2024 գրության
2. «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ 25.10.2023թ. տեխնիկական առաջադրանքի
3. Լոռու ԳԳՄ 18.10.2023թ. տեխնիկական պայմանների
4. «Ինժեներական կենտրոն» մասնաձյուղի ստորգետնյա գազատարի կոռոզիոն վիճակի հետազոտման արդյունքներ ՕԲՅԵԿՏ ԳԲՑ №10-01/23

Օբյեկտի բնութագիր

Նախագծով նախատեսված է «ՀՀ Լոռու մարզի Վանաձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցից ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման գազատարի վթարային հատվածի վերատեղադրում», որի համար կատարվել է նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի մշակման և կազմման աշխատանքներ:

Նախագծով նախատեսվում է.

- Միջին ճնշման գազատարի տեղադրում վերգետնյա և ստորգետնյա եղանակներով
- մ/ճ գազատարի տեղադրումը ստորգետնյա եղանակով նախատեսված է պոլիէթիլենային խողովակներից՝ ՊԷ 100-SDR 17.6 Ø160x9.1մմ, ԳՕՍՍ P50838-09,
- մ/ճ գազատարի տեղադրում վերգետնյա և ստորգետնյա եղանակով նախատեսված է պողպատե Ø159x4.5, խողովակներից ԳՕՍՍ 10704-91

Ինժեներա-երկրաբանական պայմանների եզրակացության համաձայն, տարածքի գրունտները ներկայացված են հետևյալ տարատեսակներով՝

Լիցքային գրունտ, § 24-ա

Ճալաքարա-կոպճային գրունտ, § 6-գ

Մեծա-բեկորային գրունտ, § 18-ա

Խողովակների ընտրությունը

Ելնելով տրված աշխատանքային շահագործման պայմաններից և ճնշումից, խողովակների նյութը ընտրում ենք համաձայն ԳՕՍՍ 10704-91 և ԳՕՍՍ P50838-09:

Գազատարներ միացման տեղից սկսած անցնում են ճանփեզրով, վերգետնյա և ստորգետնյա եղանակներով:

Խողովակների տեղադրումը և միացումը

Գազատարի տեղադրումը ստորգետնյա եղանակով նախատեսված է պոլիէթիլենային և պողպատե խողովակներից:

Պոլիէթիլենային խողովակի տեղադրումը կատարվում է բաց խրամուղում, որի նվազագույն խորությունը պետք է լինի 1.0մ-ից ոչ պակաս՝ հաշված խողովակի վերնից: Գազատարի տեղադրման աշխատանքները պետք է կատարել -15°C $+30^{\circ}\text{C}$ ջերմաստիճանի պայմաններում, ընդ որում, ձմռանը՝ օրվա ամենատաք ժամերին, իսկ ամռանը՝ ամենացուրտ ժամերին: Երկարաչափ խողովակների քանդումը կծիկներից պետք է կատարել շրջապատի օդի $+5^{\circ}\text{C}$ -ից ոչ պակաս ջերմաստիճանի դեպքում: Խրամուղիներում և փոսերում թույլատրվում է կատարել պոլիէթիլենային խողովակների շրջադարձ բնական ձկվածքով 25 արտաքին տրամագծի չափից ոչ պակաս շառավիղի թեքությամբ: Տեղադրվող գազատարի տակ նախատեսված է ավազե նստաշերտ 10 սմ հաստությամբ և ծածկում 20 սմ հաստությամբ ավազե շերտով: ՊԷ գազատարի ուղեգծի տեղը որոշելու համար նախատեսվում է գազատարի երկայնքով 20 սմ բարձրության վրա գազատարի վերին եզրից տեղադրել պոլիմերային ազդանշանային ժապավեն դեղին գույնի 20սմ-ից ոչ պակաս լայնությամբ՝ չվացվող՝ “Գազ” գրառությամբ, իսկ այլ ստորգետնյա կոմունիկացիաների հետ հատման տեղերում ժապավենը փռել երկու շերտով, իրարից 20 սմ-ից ոչ պակաս հեռավորության վրա և երկուական մետր հատվող կառույցի երկու կողմից: Ծածկումից և ազդանշանային ժապավենի տեղադրումից հետո թույլատրվում է կատարել ետիցք քանդված գրունտով առանց քարերի: Ստորգետնյա հաղորդակցուղիների հետ հատման տեղամասերում նախատեսվում է ազդանշանային ժապավենի լրացուցիչ տեղադրում 25 սմ խորությամբ հաշված հողի մակերեսից:

Յոթ և ավելի բալ սեյսմիկություն ունեցող շրջաններում գազատարների հավաքակցման ժամանակ պետք է օգտագործել ոչ պակաս 2.8 ամրության պաշարի գործակից ունեցող պոլիէթիլենային խողովակներ: Խողովակների միացումը միմյանց նախատեսվում է կցվանքային և կցորդչային եռակցմամբ: Կցվանքային բոլոր միացումները ենթարկվում են 100% ստուգման, ուլտրաձայնային մեթոդով (Y3K):

Եռակցման աշխատանքները թույլատրվում է կատարել շրջապատի օդի -15°C մինչև $+45^{\circ}\text{C}$ ջերմաստիճանի պայմաններում: -15°C -ից ցածր ջերմաստիճանի դեպքում եռակցումը կատարվում է հատուկ ծածկի տակ՝ ջերմաստիճանը հասցնելով տեխնոլոգիականին:

Ստորգետնյա ՊԷ գազատարի ուղեգիծը շահագործման ընթացքում գտնելու համար լրացուցիչ նշվում է ազդանշանային պղնձյա մեկուսացված լարի տեղադրմամբ, գազի հոսքի

ուղղությամբ 20սմ դեպի աջ: Լարի ծայրերը դուրս են բերվում հողից գազատարի «մուտք» և «ելք» կետերում պատյանի մեջ ինչպես նաև հսկիչ կետերում:

Նախագծվող վերգետնյա գազատարի մոնտաժումն իրականացվում է պողպատյա էլեկտրաեռակցվող խողովակներից, համաձայն ԳՕՍՏ 10704-91 մետաղական հենասյուների վրա $H=1.0$ մ բարձրությամբ:

“Ելք հողից” և “Մուտք հող” կետերում նախատեսված են պողպատյա պատյաններ:

Պողպատյա գազատարների և ձևավոր մասերի միացումները նախատեսված են էլեկտրաաղեղնավոր կամ գազային եռակցմամբ:

Գազատարները, տեղադրումից հետո, ենթակա են փչամաքրման և փորձարկման:

Գազատարների փորձարկումը

Շինարարության ավարտից հետո պետք է կատարվեն գազատարների հերմետիկության փորձարկում օդով:

Հերմետիկության փորձարկումը կատարվում է գազատարի մեջ սեղմված օդի մատուցմամբ, որի ճմշումը հասցվում է փորձարկման ճնշմանը:

Գազատարների փորձարկման նորմաները ընդունել համաձայն ՀՀՇՆ-IV 42-01-2023-ի աղյուսակ-1-ին(таблиця-1) համապատասխան:

Պոլիէթիլենային գազատարների փորձարկման ընթացքում արտաքին օդի ջերմաստիճանը չպետք է լինի -15°C ցածր:

Փորձարկման ընթացքում հայտնաբերված արատները պետք է վերացվեն գազատարում ճնշումը մինչև մթնոլորտայինի իջեցնելուց հետո:

Արատները վերացնելուց հետո գազատարի հերմետիկության փորձարկումը պետք է կրկնվի:

Բոլոր եռակցակարերը, որոնք կատարվել են փորձարկումներից հետո, պետք է ստուգվեն ֆիզիկական մեթոդով:

Գազատարի պաշտպանությունը կոռոզիայից

Նախագծում գազատարի տեղադրումը նախատեսված է վերգետնյա և ստորգետնյա եղանակով: Վերգետնյա եղանակով տեղադրվող գազատարները շրջակա միջավայրի ազդեցությունից պաշտպանելու համար նախատեսված է կրկնակի յուղաներկում:

Գազատարի ստորգետնյա հատվածը նախատեսված է տեղադրել պողպատյա խողովակներով, որոնց պաշտպանությունը կոռոզիայից իրականացվում է պասիվ եղանակով “PAM” տիպի մեկուսացումով: Մինչ մեկուսացման աշխատանքները կատարելը

անհրաժեշտ է խողովակի արտաքին մակերեսի մաքրում, ժապավենի կաշոտականությունը ապահովելու համար:

Եզրակացություն

Նախագիծը մշակված է համաձայն գործող ՀՀՇՆ-42-01-2023 «Գազաբաշխիչ համակարգեր» ՇՆՁ IV 12.101-04 «Անվտանգության կանոնները գազի տնտեսությունում» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների:

Աշխատանքները սկսելուց առաջ պետք է նշանակվի տեխնիկական հսկողության ներկայացուցիչ պատվիրատուի կողմից:

Նախագծից բոլոր շեղումները պետք է համաձայնեցվեն պատվիրատուի, շահագործող կազմակերպության և նախագծի հեղինակի հետ:

Շրջակա միջավայրի պահպանության միջոցառումները

Նախագծով ընդունված բոլոր տեխնիկական լուծումները բացառում են շրջակա միջավայրի ախտոտումը գազատարների նորմալ շահագործման պայմաններում: Շրջակա միջավայրի ախտոտումը հնարավոր է միայն վթարների ժամանակ: Վթարները բացառելու համար գազատարը ենթարկվում է փորձարկման համաձայն ՀՀՇՆ -42-01-2023 «Գազաբաշխիչ համակարգեր» և ՇՆՁ IV 12.101-04: Խողովակների միացման մասերում քայքայումը կանխելու համար նախատեսվում է եռակցակարերի ստուգում ֆիզիկական մեթոդներով:

Բնության պահպանության նպատակով անհրաժեշտ է պահպանել հետևյալ պայմանները

- շինարարության համար հատկացված տարածքի սահմանների պարտադիր պահպանություն

- շին. հրապարակի աշխատանքային տեղերի կենցաղային և շինարարական թափոնների համար բեռնարկղերով հագեցվածություն

- դյուրավառ և քսայուղերի դատարկումը միայն հատուկ առանձնացված տեղերում

- ամբողջ ծավալով հողերի վերականգնման միջոցառումների իրականացում

- բնապահպանական տեղական մարմինների պահանջների ապահովում

Կ Ի Ր Ա Ռ Ո Ւ Մ

I. Նախագծային աշխատանքներ.

Նախագիծը կազմվել է համաձայն ՀՀ-ում գործող նորմերի և կանոնների՝
ՀՀՇՆ 42-01-2023, լիցենզիա № ՔՊԼ-001223 էներգետիկ ոլորտի:

II. Նախահաշիվ. (տես նախագծի «նախահաշիվ» մասում)

III. Կապալի օբյեկտի առանձին մասերի կոնստրուկցիաներին և օգտագործվող նյութերին ներկայացվող պահանջները.

Բոլոր օգտագործվող նյութերը պետք է համապատասխանեն արտադրողի կողմից տրամադրված որակի չափանիշներին (սերտեֆեկատի պայմաններին):

IV. Կապալի աշխատանքի կատարման համար պահանջվող լիցենզիային, տեխնիկական միջոցներին, աշխատանքային ռեսուրսներին և մասնագիտական հատկանիշներին ներկայացվող պահանջները.

ա/ կապալառուն տվյալ օբյեկտի աշխատանքները կատարելու համար պետք է ունենա քաղաքաշինության բնագավառի էներգետիկ լիցենզիա

բ/ մոնտաժային աշխատանքների համար անհրաժեշտ գործիքներ

գ/ տվյալ աշխատանքները կատարելու համար կապալառուն պետք է ունենա գազաեռակցող և փականագործ

դ/ գազաեռակցողը պետք է ունենա ոչ պակաս 5 տարվա աշխատանքային փորձ, փականագործը պետք է ունենա ոչ պակաս 3 տարվա աշխատանքային փորձ

V. Առաջարկություններ.

ա/ կապալի օբյեկտի շինարարության ավարտից հետո շին մոնտաժային աշխատանքների որակի երաշխիքային ժամկետ է սահմանված 3 տարի

բ/ պատվիրատուն շին. մոնտաժային աշխատանքների իրականացման ընթացքում պետք է իրականացնի մշտական տեխնիկական հսկողություն, դրանց արդյունքները գրանցելով շինարարության վարման մատյանում և ձևակերպելով համապատասխան ակտերով

գ/ շին. մոնտաժային աշխատանքների սկսման պահից մինչև ավարտը պատվիրատուն, նախագծային կազմակերպության միջոցով, պետք է իրականացնի հեղինակային հսկողություն:

Պարբերականությունը և ժամկետները սահմանվում են պատվիրատուի և նախագծային կազմակերպության միջև կնքված պայմանագրով:

**ՀՀ Լոռու մարզի Վանաձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցից ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման
գազատարի վթարային հատվածի վերատեղադրում**

Ինժեներաերկրաբանական եզրակացություն

1. Հետազոտվող տեղամասը գտնվում է ՀՀ Լոռվա մարզի հարավային մասում, Վանաձոր քաղաքի վարչական տարածքում, նրա արևմտյան մասում:

2. Տեղամասի ինժեներաերկրաբանական պայմանները պարզաբանելու նպատակով կատարվել են հետևյալ աշխատանքները՝

- Նախկինում տվյալ և հարակից տարածքներում տարբեր նախագծա-հետազոտական և գիտա-արտադրական կազմակերպությունների կողմից կատարված հետազոտությունների հաշվետու նյութերի հավաքում, վերլուծություն և ընդհանրացում:
- Հավաքած նյութերի կամերալ մշակում և սույն եզրակացության կազմում:

3. Շրջանն ունի բարեխառը, համեմատաբար խոնավ տարվա բոլոր եղանակներին կլիմա:

Օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը կազմում է 36°C :

Օդի բացարձակ նվազագույն ջերմաստիճանը կազմում է -30°C :

Տարեկան մթնոլորտային տեղումների քանակը կազմում է 700 մմ:

Գերակշռում են 2.2 մ/վրկ արագության արևմտյան և արևելյան ուղղության քամիները, 20 տարվա ընթացքում մեկ անգամ հնարավոր են 22 մ/վրկ արագության (ուժգնության) քամիներ:

Ջրան ծածկոցի հաստությունը հասնում է 67 սմ, ճնշումը՝ 100 կգ/մ²:

Հողի սառչելու առավելագույն խորությունը հասնում է 74 սմ:

4. Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից տարածքը գտնվում է Բովաքարի լեռնաշղթայի արևմտյան դենուդացիոն-ակումուլյատիվ լանջերի ստորոտում: Ռելիեֆը հարթ է, մակերևույթի ընդհանուր թեքությամբ հյուսիսց-հարավ:

Մակերեսի բացարձակ նիշերը տատանվում են 1325.0-1356.0 մետրեի սահմաններում:

5. Տարածքի երկրաբանական կառուցվածքը ներկայացված է միջին Պալեոգենի հասակի ավազաքարերով, տուֆոավազաքարերով, կրաքարերով, որոնք ծածկված են ժամանակակից դելյուվիալ, ավազակավային, կավավազային, խճային, ճալաքարա-կոպճային գոյացումներով:

Ստորև տրվում է գազատարի նկարագրությունը և երկրաբանա-լիթոլոգիական կտրվածքին մասնակցող գրունտների արժեքները:

Ասֆալտապատ ճանապարհների հատվածում անցման տեղերում կտրվածքի վերին հատվածում պետք է ընդունել ասֆալտե-բիտումային ծածկոցը:

0.0-0.2 ասֆալտ-բիտումային ծածկոց, § 17-վ, աղյ.1-1 (ՇՆևԿ IV-2-82) VI կարգ, $\rho=2300\text{կգ/մ}^3$
0.2

ՊԿ 0+00 մինչև ՊԿ 3+82

0.0-0.8 լիցքային գրունտ, § 24-ա, աղյ.1-1 (ՇՆևԿ IV-2-82) II կարգ, $\rho=1800\text{կգ/մ}^3$
0.8

0.8-2.0 ճալաքարա-կոպճային գրունտ §6-գ, աղյ.1-1 (ՇՆևԿ IV-2-82), IV կարգ, $\rho=2000\text{կգ/մ}^3$

ՊԿ 3+82 մինչև ՊԿ 5+140.0-1.0 լիցքային գրունտ, § 24-ա, աղ.1-1 (ՇՆկԿ IV-2-82) II կարգ, $\rho=1800\text{կգ/մ}^3$

1.0

1.0-1.5 ճալաքարա-կոպճային գրունտ §6-գ, աղ.1-1 (ՇՆկԿ IV-2-82), IV կարգ, $\rho=2000\text{կգ/մ}^3$

0.5

1.5-2.0 մեծա-բեկորային գրունտ, § 18-ա, աղ.1-1 (ՇՆկԿ IV-2-82), V կարգ, $\rho=2500\text{կգ/մ}^3$

0.6

6. Հիդրոերկրաբանական տեսակետից հետազոտվող տեղամասում ստորգետնյա ջրերը տեղադրված են 2.0 մետրից խորը:

7. Վտանգավոր ֆիզիկա-երկրաբանական երևույթները և պրոցեսները՝ սողանք, կարստ, փլուզում և այլն, ուսումնասիրվող տարածքում բացակայում են:

8. Համաձայն ՀՀՇՆ 20.04-2020 շրջանը և տեղամասը մտնում են III (երրորդ) սեյսմիկ գոտում ($A_{\max} = 0.5g$): Տեղամասի գրունտային պայմանների գործակիցը (K_0) ըստ թիվ 4 աղյուսակի կկազմի 1.0: Տեղամասի հաշվարկային սեյսմիկությունը սպասվող առավելագույն արագացման գործակցի (g) արտահայտմամբ կկազմի՝

$$A_{\max} = 0.5g \times 1.0 = 0.5g$$

9. Միաժամանակ նշում ենք, որ սույն եզրակացությունը հիմնականում կազմվել է ֆոնդային և տարածքի տեղազննման նյութերի հիման վրա, ուստի փաստացի գոյություն ունեցող երկրաբանա-լիթոլոգիական կտրվածքի և սույն եզրակացության մեջ տրված նկարագրության միջև հնարավոր են որոշ անհամապատասխանություններ, որոնք կճշտվեն շինարարական խրամուղիները փորելուց հետո ինժեներ-երկրաբանի կողմից դրանց զննման ակտը կազմելու ժամանակ:

Գրականության ցանկ

1. Մեյսակալյուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր ՀՀՇՆ II - 6.02 - 2006
2. Շինարարական կլիմայաբանություն ՀՀՇՆ II-7.01-2011
3. Строительные нормы и правила. Сборник 1. Земляные работы. СНиП IV-2-82
4. Асланян А.Т. Региональная геология. "Айпетрат", Ереван, 1958.
5. Отчет по производству комплексной гидрогеологической съемки бассейна верхнего и среднего течения реки Памбак и части Араратской равнины в масштабе 1:50000 для мелиоративных целей. Промежуточный по работам 1968г. Ереван 1969г. Геологический фонд РА.

Ինժեներ-երկրաբան՝

Դ.Առաքելյան

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Միջին ճնշման գազատարի վթարային հատվածի ստորգետնյա (ՊԷ խողովակ), վերգետնյա (պողպատե խողովակ) եղանակներով վերատեղադրման համար նախատեսվում են հետևյալ աշխատանքները՝

- Ասֆալտի քանդում և վերականգնում
- Խրամուղու և փոսերի քանդում
- Ավազի նստաշերտի ստեղծում
- ՊԷ, պողպատե խողովակի հավաքակցում և տեղադրում խրամուղում
- Խրամուղու հետլիցք
- Բետոնե հիմքերի իրականացում և հասունացում
- Հենասյուների տեղադրում
- Պողպատե խողովակի ներկում, տեղադրում վերգետնյա հենասյուների վրա
- Գազատարի զողակարերի ստուգում
- Գազատարի փչամաքրում և փորձարկում
- Տարածքի տոփանում մեխանիզմով

Շինարարության կազմակերպման նախագիծը մշակված է համաձայն հետևյալ գործող նորմատիվ փաստաթղթերի՝ ՀՀՇՆ II-7.01-2024, ՀՀՇՆ I-3.01.01-2008, ՀՀՇՆ 42-01-2023, ՄՆԻՊ III-4-80* և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2008 թվականի հունվարի 14-ի N 07-Ն հրամանով հաստատված «Շինարարական արտադրության կազմակերպման աշխատանքների կատարման կարգի»։ Աշխատանքները իրականացվում են ընդունված շինարարական մեթոդներով։

Հիմնական աշխատանքները սկսելուց առաջ անհրաժեշտ է կատարել նախապատրաստական աշխատանքների կոմպլեքս, որը ապահովում է աշխատանքների իրականացումը ժամանակին։

Աշխատանքների ժամանակ այլ կոմունիկացիաների ի հայտ գալու դեպքում, որոնք նախագծում նշված չեն, հարկավոր է անհապաղ կանգնեցնել աշխատանքները և տեղյակ պահել շահագործող կազմակերպության աշխատակիցներին։

Հայտնաբերված ինժեներական կոմունիկացիաների (ջրագիծ, կոյուղի, հեռախոսագիծ) հետ հատման հատվածներում աշխատանքները իրականացվում են ձեռքով (2մ աջ և 2մ ձախ):

Հիմնական շինարարական մեքենաներ, մեխանիզմներ և տրանսպորտային միջոցներ

Շինանյութերի մատակարարումը շինհրապարակ իրականացվում է գոյություն ունեցող ավտոճանապարհներով: Ավտոտրանսպորտի և շինտեխնիկայի մոտեցումը իրականացվում է գոյություն ունեցող ավտոճանապարհներով զազատարի ուղեգծի երկայնքով: Հիմնական մեքենաների, մեխանիզմների և փոխադրման միջոցների տեսակը և քանակը որոշվում է համապատասխան շինմոնտաժային աշխատանքների ֆիզիկական ծավալներին, շինանյութերի քաշին և շինարարության կազմակերպման ընդունված մեթոդներին: Ոչ աշխատանքային ժամերին շինարարական մեքենաները և մեխանիզմները պետք է հեռացվեն շինարարական աշխատանքների տարածքից հատուկ հատկացված տարածք:

Աշխատանքները իրականացվում են համայնքային տարածքներում փոքրագաբարիտ մեխանիզմներով: Աշխատանքները պետք է կազմակերպել այնպես, որ չխափանվի ճանապարհային երթևեկությունը:

Հիմնական մեքենաների և մեխանիզմների մոտավոր ցանկ՝

N/N	Անվանում	Քանակ
1	Էքսկավատոր 0. 5մ ³ շերտի տարողության	2
2	Կողային ավտոինքնաթափ 20տ բեռնունակության	2
3	Ավտոինքնաթափ 20տ բեռնունակության	2
4	Ամբարձիչ 10տ բեռնունակության	1
5	Խողովակ տեղադրող մեխանիզմ	2
6	Պնևմատիկ տոփանիչ	1
7	Ձեռքի տոփան	1
8	ՊԷ խողովակների եռակցման սարք	1
9	Պողպատե խողովակների եռակցման սարք	1

Այդ ցանկը ճշտվում է շինարարության ընթացքում:

Բացի հիմնական մեքենաների և մեխանիզմների ցանկից, ավտոմոբիլային ճանապարհի հետ հատման հատվածում, փակ եղանակով խողովակի տեղադրման համար, հորիզոնական հորատման համար նախատեսվում է օգտագործել մասնագիտացված սարքեր և սարքավորումներ: Շինմոնտաժային աշխատանքներից առաջացած շինարարական աղբը ժամանակավոր կուտակվում է դրա համար

հատկացրած տարածքում, որտեղից բարձվում է ինքնաթափ և հեռացվում շինհրապարակից: Պարադիր պայման է՝ աղբակույտի կարճաժամկետ կուտակում:

Շինարարական և կենցաղային աղբը հեռացվում է ≈ 6 կմ հեռավորության վրա:

Ջրի և էներգետիկ ռեսուրսների ապահովում

Շինարարության ապահովումը ջրով, էներգիայով իրականացվում է՝

- էլեկտրաէներգիայով՝ շարժական էլեկտրակայանից;
- սեղմված օդով՝ ПК-10 տիպի շարժական ճնշակայանից;
- վառելանյութերով՝ տեղում ձեռքբերելով;
- ջրով տնտեսական կարիքների համար՝ բերովի ջուր:

Կենցաղային կարիքները հոգալու համար ջրի անհրաժեշտ քանակությունը բերվում է շարժական անոթներով (передвижная емкость): Հրդեհի մարման համար ջուրը բերովի է (ջրի հաշվարկային ծախսը համաձայն նորմերի կազմում է 15լ/վրկ): Խմելու ջրի պահանջարկի հաշվարկը կատարվում է հաշվի առնելով հերթափոխում ամենաշատ աշխատողների քանակը և շինարարության տևողությունը՝ հերթափոխում 3 լիտր ջուր մեկ աշխատողի համար:

Կապի միջոցը շինհրապարակում որոշում է շինարարական կազմակերպությունը: Էլեկտրաէներգիայի, օդի, վառելանյութի, ջրի պահանջվող քանակը (կազմակերպության մեքենաների և մեխանիզմների առկա բազային համապատասխան) կվորոշվի շինմոնտաժային աշխատանքները սկսելուց առաջ շինարարական կազմակերպության կողմից:

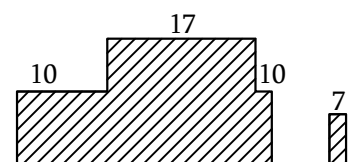
Շինարարության տևողություն

Շինարարության տևողությունը հաշվարկված է համաձայն ՄՆԻՊ 1.04.03-85*-ի, մաս II, ելնելով աշխատանքների ծավալից և աշխատատարությունից (трудоемкость), բետոնի հասունացման շրջանից (28 օր), հաշվի առնելով սեյսմակայունության, բարձրալեռնայնության գործակիցները և կազմում է ≈ 2 ամիս: Աշխատանքի ժամանակը կրճատելու համար նախատեսվում է աշխատանքները համատեղել (с целью сокращения сроков выполнения работ планируется совмещение работ по времени): Նախագծում մշակված է շինարարական աշխատանքների իրականացման օրացուցային գրաֆիկ:

№	Աշխատանքների անվանում	Տևողություն, օր	Բրիգադի կազմը	Աշխատանքների տևողությունը ըստ ամիսների	
				I	II
				ըստ օրերի	
				22 աշխ. օր	18 աշխ. օր
1	Նախապատրաստական աշխատանքներ	10		_____	
2	Ասֆալտի քանդում և վերականգնում			-----	
3	<u>Ստորգետնյա զազատարի տեղադրում պողիէթիլենե խողովակներից L=515մ (ներառյալ ճանապարհի հատվածում հորատումով-20մ)</u> խրամուղու քանդում, 0.1մ նստաշերտի ստեղծում ավազով խողովակների հավաքակցում և խողովակաշարի տեղադրում խրամուղի խողովակների ծածկում ավազով 0.2մ և խրամուղու ետիցք	19	1-ին բրիգադ՝ ասֆալտի աշխատանքների բանվոր - 10 2-րդ բրիգադ՝ էքսկավատորի մեքենավար (էքսկավատորщик)-1, հողափոր-3, ամբարձիչի մեքենավար-1 խողովակ տեղադրող մեխանիզմ-2, մոնտաժող-3, գողող-3, մեկուսիչ աշխատանքների բանվոր և ներկարար (изолировщик)-2	_____	
4	<u>Վերգետնյա զազատարի տեղադրում պողպատե խողովակից (L=17մ)</u> փոսերի քանդում հիմքերի իրականացում B12.5 դասի բետոնից մետաղական հենասյուների տեղադրում, ներկում յուղաներկով, նախաներկումով պողպատե զազախողովակի վերգետնյա տեղադրում հենասյուների վրա, ներկում յուղաներկով, նախաներկումով	30 1 (+28) 2		_____	-----
5	"մուտք հող" և "էլք հողից" հատվածներում ստորգետնյա զազատարի տեղադրում պողպատե խողովակից պատյանով (մեկուսացումով "PAM" տիպի ամրանավորված ժապավենային մեկուսիչով)		3-րդ բրիգադ՝ բետոնային աշխատանքների բանվոր-2	-----	-----
6	Գազատարի զողակարերի ստուգում, փչամաքրում և փորձարկում			-----	-----
7	Տարածքի տոփանում			-----	-----

- - աշխատանքների իրականացում ընդմիջումներով
- _____ - աշխատանքների իրականացում առանց ընդմիջումների
- - էտոնի հասունացման շրջան (28 օր)

ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՈՒԺԻ ՇԱՐժՄԱՆ ԳՐԱՖԻԿ

Ժամանակավոր շենքեր և շինություններ

Աշխատանքները իրականացնելու համար տարածքում պետք է հատկացվի հարթակ ժամանակավոր շենքեր և շինություններ տեղակայելու համար: Քանի որ աշխատանքները կատարվելու են համայքի տարածքում, այդ հարցերի լուծումը տալիս է շինարարական կազմակերպությունը՝ համաձայնեցնելով տեղական կառավարման մարմինների հետ:

Բանվորների սպասարկման հարցերը պետք է կարգավորի շինարարական կազմակերպությունը, որը պետք է նախատեսի ժամանակավոր շենքեր և շինություններ (աշխղեկի գրասենյակ, վագոն – հանդերձարան, զուգարան և այլն):

Աշխատուժի պահանջարկ

Աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել 1 հերթափոխով (8 ժամ) մասնագիտացված բրիգադներով: Աշխատուժի անհրաժեշտ քանակը շինարարության համար որոշվում է համապատասխան աշխատանքների ծավալների և շինարարության տևողությանը: Աշխատուժի պահանջարկը (բանվորների, բրիգադների և հերթափոխի քանակը), որը մշակված է շինարարության կազմակերպման նախագծում ճշտվում է շինմոնտաժային աշխատանքները սկսելուց առաջ:

Ընդհանուր աշխատողների թիվը՝ $R = R_f + R_{իտա} + R_{\delta} + R_{կսպ}$, որտեղ

R_f -ն՝ բանվորների քանակն է,

$R_{իտա}$ -ն՝ ինժեներատեխնիկական անձնակազմի թիվը,

R_{δ} -ն՝ ծառայողների թիվը,

$R_{կսպ}$ –ն՝ կրտսեր սպասարկող անձնակազմի թիվը:

$R_f = R_h + R_o$, որտեղ

R_h – հիմնական արտադրության վրա աշխատող բանվորների թիվն է,

R_o – օժանդակ աշխատանքների վրա զբաղված աշխատողների թիվը:

R_o -ն $= 0.2 R_f$, $R_f = 1.2 \times R_{max}$, $R_{max} = 17$

$R_f = 1.2 \times R_{max} = 1.2 \times 17 = 21$ մարդ

Համաձայն նորմատիվ փաստաթղթերի աշխատողների թիվը ըստ կատեգորիաների՝

Անվանում	Աշխատողների քանակը, մարդ
Աշխատողներ, այդ թվում:	25
- բանվորներ (83.4%)	21
- ինժեներա-տեխնիկական կազմ (9%)	2
- ծառայողական կազմ (5.9%)	1
- սպասարկող և պահակային կազմ (1.7%)	1

Նախապատրաստական աշխատանքներ

Հիմնական աշխատանքները սկսելուց առաջ անհրաժեշտ է կատարել նախապատրաստական աշխատանքների կոմպլեքս՝

- նախազգուշացնող նշանների և ազդանշանային լապտերի շարանի տեղադրում;
- շինհրապարակի տարածքի ցանկապատում և վտանգավոր գոտիների սահմանների նշում;
- շինհրապարակի լուսավորության ապահովում;
- մուտքի մոտ տեղադրվում են նախազգուշացնող վահանակներ՝ օտար անձանց կողմից շինարարության տարածք մուտքը կատեգորիկ արգելելու մասին, և համապատասխան վերահսկողության կազմակերպում՝ դա կանխելու համար;
- նախապատրաստվում են սանիտարա-կենցաղային սենքեր (Ժամանակավոր) բանվորների համար;
- շինանյութերի պահեստավորման համար հարթակների նախապատրաստում;
- շինարարական մեքենաները և մեխանիզմները տեղակայվում և փորձարկվում են ըստ ցանկի;
- օբյեկտի մատակարարում շինարարական տեխնիկայով, սարքավորումներով և շինանյութով;
- բեռնաթափման աշխատանքների կազմակերպում;
- անվտանգ կատարման համար նախատեսված գույքի, սարքերի և միջոցների նախապատրաստում և տեղադրում բրիգադի աշխատանքների գոտում;
- աշխատողների ծանոթացում տեխնոլոգիային;
- շրջակա միջավայրի պահպանության և աշխատանքի անվտանգության միջոցառումների իրականացում:

Հիմնական աշխատանքներ

Նախապատրաստական աշխատանքները ավարտելուց հետո սկսվում են հիմնական աշխատանքները:

Հողային աշխատանքներ

Խրամուղու և փոսերի քանդումը II, IV կարգի բնահողերում իրականացվում է էքսկավատորով և ձեռքով: Մշակված բնահողից գազատարի երկայնքով ստեղծվում է ժամանակավոր կույտ հետլիցքի համար:

Խրամուղու հատակին գազատարի տակ ստեղծվում է ավազի նախապատրաստական շերտ $\delta=0.1$ մ և իրականացվում է խողովակի շուրջ պաշտպանիչ շերտ ավազից $\delta=0.2$ մ: Ավազի նստաշերտը խողովակի շուրջ տոփանվում է ձեռքի տոփաններով, ստանալով նախագծային խտություն:

Ճանապարհի հատվածում հետլիցքը նախատեսվում է ավազով, իսկ մնացած հետլիցքը իրականացվում է տեղի բնահողից:

Նախապատրաստական շերտի և հետլիցքի համար ավազը բերվում է ինքնաթափերով 40կմ հեռավորությունից և ստեղծվում է ավազի ժամանակավոր կույտ:

Բետոնային աշխատանքներ

Նախագծով նախատեսվում է հիմքերի իրականացում հենասյուների տակ B12.5 դասի միաձույլ բետոնից: Բետոնային աշխատանքները պետք է կատարվեն համապատասխան ՀՀՇՆ 52-01 «Բետոնե և երկաթբետոնե կոնստրուկցիաներ»-ի պահանջներին: Կադապարամածի քանդումը իրականացվում է բետոնի նախագծային ամրության 70% ստանալուց հետո: Բետոնի հասունացման շրջանը կազմում է 28 օր:

Բետոնային աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել տարվա չոր եղանակային պայմաններում:

Գազատարի կառուցում պոլիէթիլեն խողովակներից

Պոլիէթիլենե գազատարը անհրաժեշտ է տեղադրել օձագալար (змейкой): Ստորգետնյա եղանակով գազատարը տեղադրվում խրամուղում նախապատրաստված հիմքի վրա: Հետլիցքը պետք է իրականացնել ամռանը՝ օրվա հով ժամանակահատվածում, իսկ ձմռանը՝ օրվա տաք ժամանակահատվածում:

Պոլիէթիլենե խողովակների չկազմատվող միացություն

Պոլիէթիլենե խողովակների չկազմատվող միացությունը իրականացվում է

2 մեթոդներով՝ կցվածքային եռակցում (сварка встык нагретым инструментом) և կցորդչային եռակցում (сварка при помощи соединительных деталей с закладными нагревателями):

Կցվանքային եռակցում

Կցվանքային եռակցման հիմքն է՝ տաքացնող գործիքի միջոցով խողովակների ծայրերի միաժամանակ մակահալումը: Այս մեթոդով իրականացվում է այն խողովակների միացությունը, որոնց պատի հաստությունը 5մմ մեծ է և օդի ջերմաստիճանը $-15^{\circ}\text{C} \div +40^{\circ}\text{C}$:

Տեխնոլոգիական պրոցեսը անցնում է հետևյալ հերթականությունով՝ խողովակների ծայրերը ամրացվում են; խողովակների ծայրերը անցնում են մեխանիկական մշակում; ստուգվում է խողովակների ծայրերի համնկման ճշգրտությունը և համառանցքությունը (соосность); եռակցվող մակերևույթի մակահալումը և տաքացումը տաքացնող գործիքով; տաքացնող գործիքի հեռացումը եռակցման գոտուց; կցվանքի հասունացում (осадка стыка), որի արդյունքն է եռակցված միացությունը (сварное соединение); եռակցվող միացության ապամոնտաժ կենտրոնավորիչ (центриратор) սեղմակներից:

Կցորդչային եռակցում

Եռակցումը ներդիր տաքացիչ (ЗН) դետալներով կարելի է օգտագործել ցանկացած տրամագծի և երկարության խողովակների միացության համար: Այս մեթոդի իմաստն է՝ ներդիր տաքացիչ տաքացնում է խողովակի և դետալի հպման մակերևույթը: Արդյունքում հալում և խառնվում են հպման մակերևույթի նյութերը, որոնք հովացումից հետո իրենցից ներկայացնում են միաձույլ զանգված:

Տեխնոլոգիական պրոցեսը անցնում է հետևյալ հերթականությունով՝ խողովակների ծայրերի նախապատրաստում; կցվանքի հավաքում (եռակցվող խողովակների ծայրերի տեղադրում և ամրացում կենտրոնավորիչ (центриратор) սեղմակներով, միաժամանակ տեղադրելով ներդիր տաքացիչ (ЗН) դետալը); ներդիր տաքացիչ (ЗН) դետալի միացում եռակցման ապարատին; եռակցման պրոցեսի գործարկում (տաքացում); միացության հովացում; կենտրոնավորիչ (центриратор) սեղմակների հեռացում:

Չկազմատվող միացություն “պոլիէթիլեն - պողպատ”

Չկազմատվող միացությունը “պոլիէթիլեն - պողպատ” իրականացվում է մեխանիկական մեթոդով, լրացուցիչ ամրացնելով և պաշտպանելով մետաղական և պոլիէթիլենե կարճախողովակների միացման տեղը:

Առաջարկվում է “պոլիէթիլեն - պողպատ” անցումի եռակցումը իրականացնել պողպատե խողովակի հատվածի սկզբում ($L=1մ$) արհեստանոցում, որտեղ հնարավոր է ապահովել անհրաժեշտ ջերմաստիճանը պողպատե և պոլիէթիլենե կարճախողովակի միացության գոտու համար, բացառելով հալույթի կաթիլների ընկնումը անցումի պոլիէթիլենե հատվածի վրա:

Նախագծով նախատեսվում է գործարանային արտադրության “պոլիէթիլեն - պողպատ” անցում, որի միացումը խողովակին իրականացվում է կցորդիչով:

Ի տարբերություն պողպատե խողովակների եռակցման աշխատանքներից, պոլիէթիլենե խողովակների եռակցումը իրականացվում է միաժամանակ եռակցման ենթակա մակերևույթի ամբողջ մակերեսով:

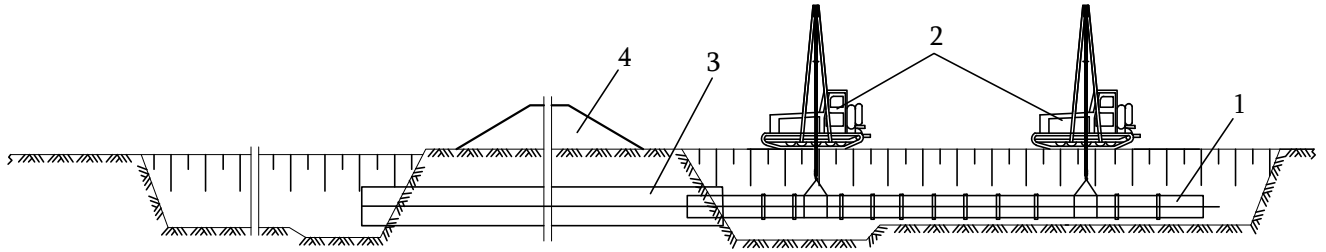
Պոլիէթիլենե խողովակները տեղափոխելու և երկարաժամկետ պահելու ընթացքում ձևափոխվում են: Այդ պատճառով եռակցման աշխատանքները սկսելուց առաջ խողովակների ծայրերը պետք է մշակվեն հատուկ գործիքներով:

ՊԷ խողովակաշարը տեղադրվում է մեխանիզմով և ձեռքով՝ օգտագործելով գոտիներ, ճոպաններ, սրբիչներ:

Ավտոմոբիլային ճանապարհի հետ հատման հատվածում նախատեսված է ստորգետնյա ՊԷ գազատարը անցկացնել պողպատյա պատյանի միջով: Այդ հատվածում պողպատե պատյանը նախատեսվում է տեղադրել փակ եղանակով (հորիզոնական հորատում):

Նախագծում ներկայացված է ճանապարհի հետ նախագծվող գազատարի հատման հատակագիծ; խողովակաշարի տեղադրման սխեմա պաշտպանիչ պատյանի մեջ; գազատարի կառուցման տեխնոլոգիական սխեմա պոլիէթիլենե (ՊԷ) խողովակներից:

Գծագրում բոլոր չափերը տրված են մետրով:

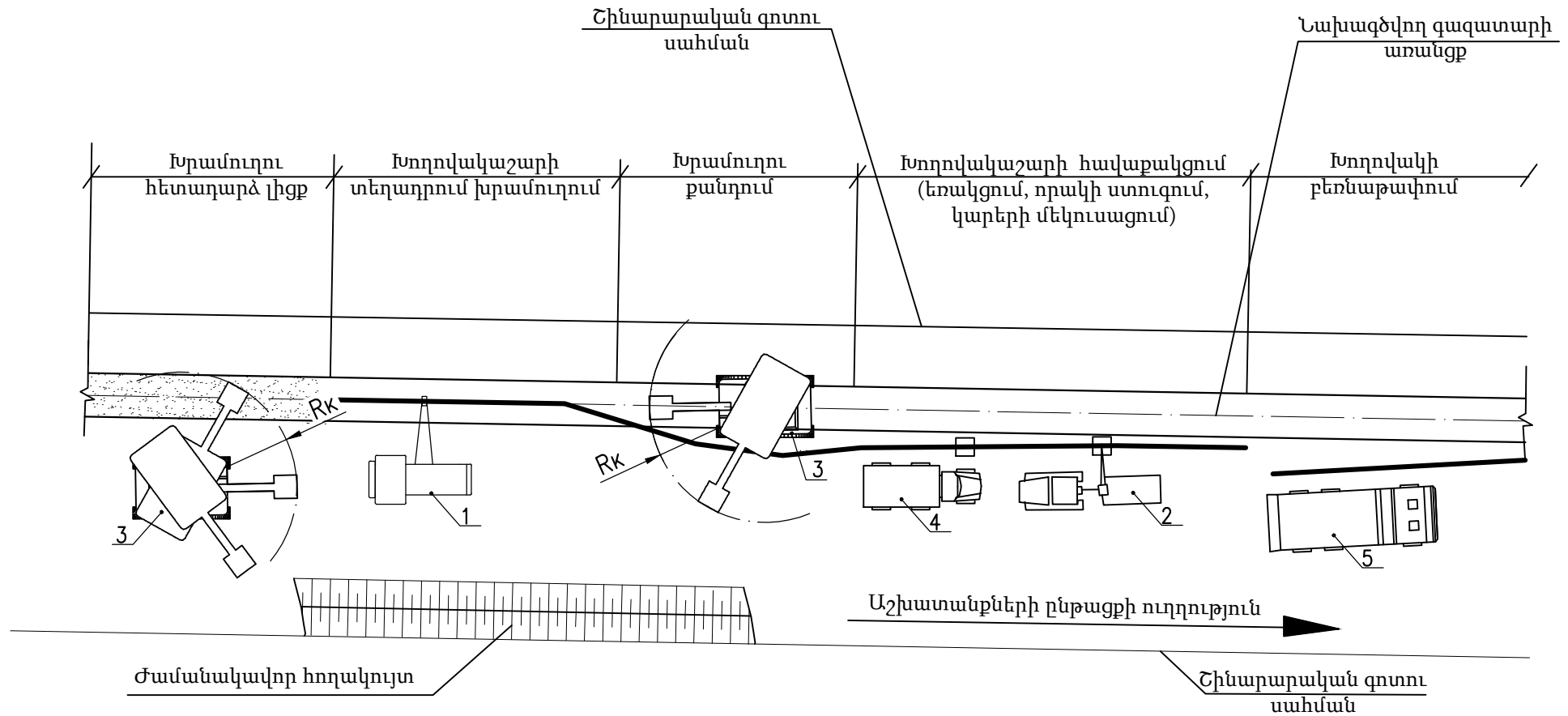
ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ՝

- 1 - խողովակաշար
- 2 - խողովակատեղադրիչ
- 3 - պաշտպանիչ պատյան
- 4 - ճանապարհ

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ՝

1. Պաշտպանիչ պատյանի հաստվածում խողովակաշարի վրա տեղադրվում են օղակաձև ուղղորդիչ հենարաններ (հոլովակավոր):
2. Խողովակաշարի տեղադրումը պաշտպանիչ պատյանի մեջ իրականացվում է խողովակաշարի ներքաշումով խողովակատեղադրիչների օգնությամբ (խողովակաշարը խողովակատեղադրիչներով բարձրացվում է սրբիչների օգնությամբ, տեղափոխվում և տեղադրվում է խրամուղում միջանկյալ դիրքում):
3. Խողովակաշարի տեղադրումից հետո իրականացվում է պատյանի ծայրերի հերմետիկացում բիտումով, փրփրանյութով:
4. Գազատարի տեղադրումը (նախագծային նիշերի վրա) ստուգելուց և հաստատելուց հետո, իրականացվում է հակադարձ լիցք:
5. Սարքավորումների և խողովակների խրամուղի իջեցնելու ժամանակ մարդկանց ներկայությունը բեռի տակ չի թույլատրվում:
6. Խողովակաշարի ներքաշումը պաշտպանիչ պատյանի մեջ առաջարկվում է կատարել օրվա ցուրտ ժամանակ (առավոտ):
7. Գծագիրը կատարված է առանց մասշտաբի:

ԳԱԶԱՏԱՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՍԽԵՄԱ ՊԷ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐԻՑ

ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ և ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ՝

1. Խողովակ տեղադրող մեխանիզմ - 1
2. ՊԷ խողովակների եռակցման սարք - 1
3. Էքսկավատոր - 1
4. Ռենտգենամագնիսագրաֆիկ լաբորատորիա - 1
5. Ավտոմեքենա կողային - 1

Գազատարի կառուցում պողպատե խողովակներից

Եռակցման աշխատանքներ

Եռակցման աշխատանքները պետք է կատարվեն համապատասխան հետևյալ նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին՝ ՄՆԻՊ III-4-80*:

Եռակցման աշխատանքների իրականացումը իր մեջ ներառում է հետևյալ պարտադիր միջոցառումների ցուցակ՝

- եռակցման աշխատանքների նախապատրաստման և իրականացման պատասխանատու անձանց նշանակում Կապալառուի կողմից;
- կրակային (огневые) աշխատանքների անցկացման կարգադիր-ույլատրության ձևակերպում;
- եռակցման նյութերի, սարքավորումների և գործիքների նախապատրաստում;
- եռակցման աշխատանքների անցկացման վայրի օդի զննում;
- զոդման ենթակա մասերի մակերևույթի նախապատրաստում;
- անմիջականորեն եռակցման աշխատանքներ;
- եռակցման որակի հսկողություն:

Եռակցման աշխատանքները իրականացվում են ատեստավորում անցած մասնագետների ղեկավարության ներքո, համապատասխան «Էլեկտրագողողների ատեստավորման կանոնակարգ» փաստաթղթի: Եռակցողները պետք է անցնեն ատեստավորում և ունենան վկայական:

Օգտագործվող եռակցման նյութերի տեսակները պետք է համապատասխան են հետևյալ նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին:

Գազային կտրումը կատարելու համար օգտագործում են՝ տեխնիկական թթվածին (ԳՕՍՏ 5583-78), ացետիլեն բալոնների մեջ (ԳՕՍՏ 5457-75), պրոպան - բութան խառնուրդ (ԳՕՍՏ 5457-75):

Ատեստավորում չանցած սարքավորումների օգտագործումը եռակցման և մոնտաժման աշխատանքների ժամանակ արգելվում է:

Խողովակների կցվանքի եռակցումը իրականացվում է էլեկտրաաղեղային (электродуговая) եռակցումով:

Անձրևի, ձյան, մառախուղի և քամու (քամու արագությունը >10 մ/վրկ) ժամանակ եռակցման աշխատանքները թույլ է տրվում իրականացնել, եթե ապահովված է եռակցման տեղի պաշտպանությունը խոնավությունից և քամուց:

Առկա գազատարի կտրում և միացումը թույլատրվում է կատարել խողովակաշարը գազից ազատելուց և Պատվիրատուից թույլտվություն ստանալուց հետո: Պետք է հաշվի առնել, որ բնակավայրերի գազամատակարարման ժամանակավոր դադարեցումը թույլատրվում է 36 ժամից ոչ ավել:

Մոնտաժման աշխատանքներ

Խողովակաշարի մոնտաժման աշխատանքների փաթեթը իր մեջ ներառում է հետևյալ աշխատանքները՝ նախապատրաստական; մոնտաժման; հավաքակցման և եռակցման (сборочно-сварочные); փորձարկում; շահագործման հանձնում (пусковые):

Օգտագործվող խողովակները պետք է համապատասխանեն մատակարարման պահանջներին հետևյալ պարամետրերով՝ խողովակների արտադրության մեթոդ; պողպատի քիմիական բաղադրություն; պողպատի ֆիզիկական և մեխանիկական հատկություններ; հսկիչ երկրաչափական չափսեր:

Խողովակները, նյութերը և այլն տեղափոխվում են մոնտաժման գոտի ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

Վերգետնյա եղանակով գազատարը տեղադրվում է հենասյուների վրա: "Մուտք հող" և "Ելք հողից" հատվածում ստորգետնյա գազատարը տեղադրվում է պողպատե խողովակից պատյանով: Մոնտաժման աշխատանքները իրականացվում են մեխանիզմով և ձեռքով՝ օգտագործելով աստիճաններ, գոտիներ, ճոպաններ, սրբիչներ:

Մեկուսիչ աշխատանքներ

Մեկուսիչ աշխատանքները պետք է կատարվեն համապատասխան «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի շինարարության և կապիտալ նորոգման օբյեկտների համար Պատվիրատուի կողմից մշակված տեխնոլոգիական քարտի:

Նախագծով նախատեսվում է ստորգետնյա հատվածների (պողպատե խողովակներ և պատյան) համար օգտագործել "PAM" տիպի ամրանավորված ժապավենային մեկուսիչ: Գազատարի վերգետնյա հատվածը (պողպատե խողովակ) նախատեսվում է ներկել յուղաներկով 2 անգամ, նախապես պատելով գրունտով:

Զոդակարերի ստուգում

Նախագծով նախատեսվում է զոդակարերի ստուգում ճառագայթագրային (ուլտրաձայնային) մեթոդով: Այդ աշխատանքները իրականացնում են անձինք, որոնց տարիքը 18 տարեկանից բարձր է: Ստուգման համար ընտրվում են այն զոդակարերը, որոնք ունեն վատագույն տեսք: Զոդակարերի ստուգումը նախատեսված է, որպեսզի

հայտնաբերվեն զոդակարերի ներքին թերությունները (թերաեռք, ծակոտիներ, ներխառնուկներ, ճաքեր):

Խողովակաշարի փչամաքրում և փորձարկում

Շահագործման հանձնելուց առաջ գազատարը ենթարկվում է խոռոչի մաքրման, ամրության փորձարկման և հերմետիկության ստուգման:

Նախագծում ընդունված է փորձարկման պնևմատիկ մեթոդը:

Փչամաքրման և փորձարկման աշխատանքները պետք է սկսել, երբ խողովակաշարի հատվածները ամբողջովին պատրաստ են և կատարված է նախագծային նիշում տեղադրված խողովակաշարի հետլիցքը:

Փչամաքրումը համարվում է ավարտված, եթե կարճախողովակից (продувочный патрубок) դուրս է գալիս չադոտոված օդի շիթ (струя):

Գազատարը համարվում է փորձարկումը անցած և փորձարկման տվյալները համարվում են դրական, եթե փորձարկման ժամանակաշրջանում ճնշումը մնում է անփոփոխ, իսկ մեծ ճնշման ժամանակ գազի հոսակորուստ չի հայտնաբերվում:

Գազատարի փորձարկման ժամանակ հայտնաբերված թերությունները վերացվում են միայն ճնշումը նվազեցնելուց (ստանալով մթնոլորտային ճնշում) հետո:

Գազատարի խոռոչի մաքրման աշխատանքները իրականացվում են յուրաքանչյուր չորացված հատվածի փչամաքրումով սեղմված օդով:

Սեղմված օդով փչամաքրման համար պետք է օգտագործվի ցածր ճնշման կոմպրեսորային կայանքներ AMC-4:

Աշխատանքների ավարտից հետո հանձնաժողովը կազմում է ակտ: Փորձարկումը համարվում է ավարտված ակտի հաստատման պահից:

Աշխատանքի անվտանգություն

Աշխատանքները իրականացնելու ժամանակ անհրաժեշտ է կատարել ՄՆԻՊ III-4-80* պահանջներին:

Աշխատողները պետք է ապահովվեն հատուկ հագուստով և այլ անհատական պաշտպանության միջոցներով: Արգելվում է օտար անձանց մուտքը շինարարության տարածք: Դրա համար այդ տարածքը ցանկապատվում է: Աշխատողները պետք է անցնեն ուսուցում աշխատանքի անվտանգության վերաբերյալ: Մոնիտորման, եռակցման, բեռնման և բեռնաթափման աշխատանքներին թույլատրվում են անձինք,

որոնց տարիքը 18 տարեկանից բարձր է և որոնք ունեն համապատասխան վկայական:

Շինարարական մեքենաները պետք է ունենան կայծմարիչներ: Հրավտանգ աշխատանքների իրականացման տարածքում պետք է նախատեսվեն հրդեհի մարման համար առաջին անհրաժեշտության միջոցներ:

Շինարարական մեքենաները, մեխանիզմները, սարքավորումները և գործիքները պետք է համապատասխան են աշխատանքի անվտանգության պետական ստանդարտներին և ունենան սերտիֆիկատներ, անձնագրեր:

Տեղափոխման աշխատանքները սկսելուց առաջ կռունկավարը պետք է՝ համոզվի, որ տեղափոխման գոտու տարածքում բացակայում են կողմնակի անձինք; տա նախազգուշացնող ազդանշան:

Կռունկի շարժը էլեկտրահաղորդման գծերի տակ պետք է իրականացվի այն ժամանակ, երբ կռունկի սլաքը գտնվում է աշխատանքային դիրքում: Սլաքի վերևի կետից մինչև մոտակա էլեկտրահաղորդման լարը ընկած հեռավորությունը պետք է լինի ոչ պակաս 2մ-ից:

Արգելվում է կռունկի տեղակայումը այն հարթակի վրա, որի թեքությունը գերազանցում է կռունկի անձնագրով նշված թեքության չափից:

Արգելվում է նաև կռունկի տեղակայումը լարման տակ գտնվող էլեկտրահաղորդման գծերի տակ:

Անձրևի և մառախուղի ժամանակ պետք է դադարեցնել կռունկի աշխատանքը:

Մոնտաժման աշխատանքները կատարելու համար կռունկավարը և մոնտաժողը պետք է համոզված լինեն, որ՝

- մոնտաժող էլեմենտի (խողովակի) քաշը չի գերազանցում ավտոամֆարձիչի բեռնունակությունը (грузоподъемность);
- խողովակը ամրացվում է (строповка) բոլոր տեղերում, որոնք նախատեսված են այդ գործողության համար և բարձրացվում են այնպես, որ բացառվի ամրացվող ճյուղերի (ветви строп) շեղ ձգումը;
- խողովակի բարձրացումը պետք է սկսել ղեկավարի հրամանը ստանալուց հետո;
- խողովակը նախապես պետք է բարձրացնել 100-200մմ բարձրության վրա, ընթատել բարձրացումը, համոզվել ճիշտ ամրացման (строповка) մեջ, ապա շարունակել բարձրացումը:

Աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել ցերեկային ժամերին: Երեկոյան ժամերին աշխատանքները շարունակելու ժամանակ պետք է ապահովվի բանվորների աշխատատեղերի պահանջվող լուսավորությունը համաձայն ԳՕՍՏ 12.0.046-2014:

Շրջակա միջավայրի պահպանության միջոցառումներ

Նախագծային լուծումների համապատասխանության համար պատասխանատվությունը կրում է այն շինարարական կազմակերպությունը, որը իրականացնում է այդ աշխատանքները: Աշխատանքների համար տրամադրված (ժամանակավոր օգտագործման համար) հողատարածքները շինարարության ավարտից հետո պետք է պարտադիր վերականգնվեն: Բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները կապված արտաքին միջավայրի պահպանության հետ, պետք է իրականացվեն Կապալառուի կողմից, համապատասխան կոմպետենտ մարմինների կողմից:

Այդ միջոցառումները հետևյալն են՝ ժամանակավոր օգտագործվող հանրային եւ մասնավոր հողատարածքների վերականգնում; նախագգուշացնող միջոցները, որոնք կապված են աղտոտման կանխարգելումը; ծառերի և բույսերի պաշտպանություն; չօգտագործվող և օգտագործվող նյութերի ճիշտ բաշխում; շինհրապարակների անհրաժեշտ մաքրում և սարքավորում; սանիտարական միջոցառումներ; վնասակար ազդեցությունների նվազեցում:

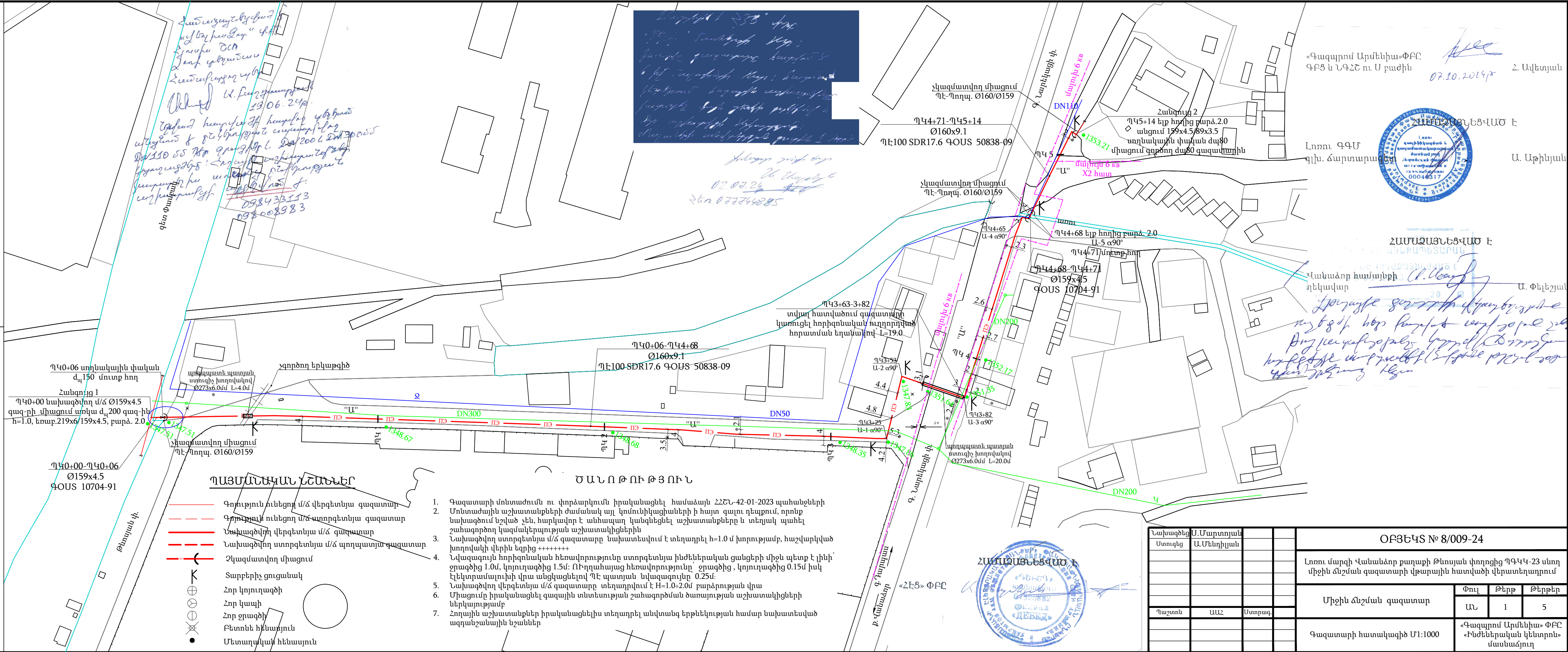
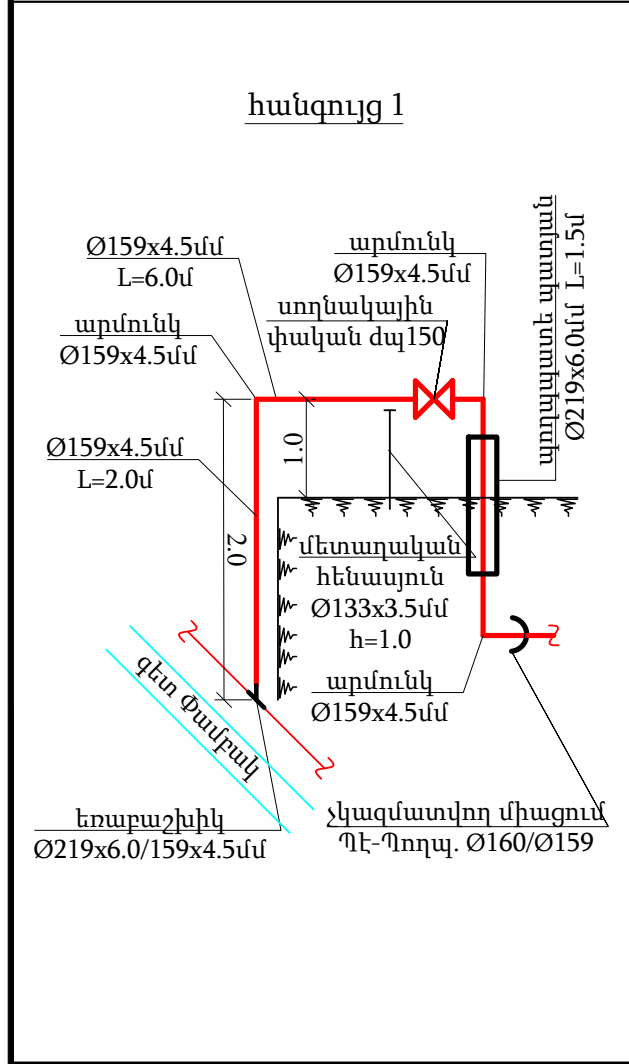
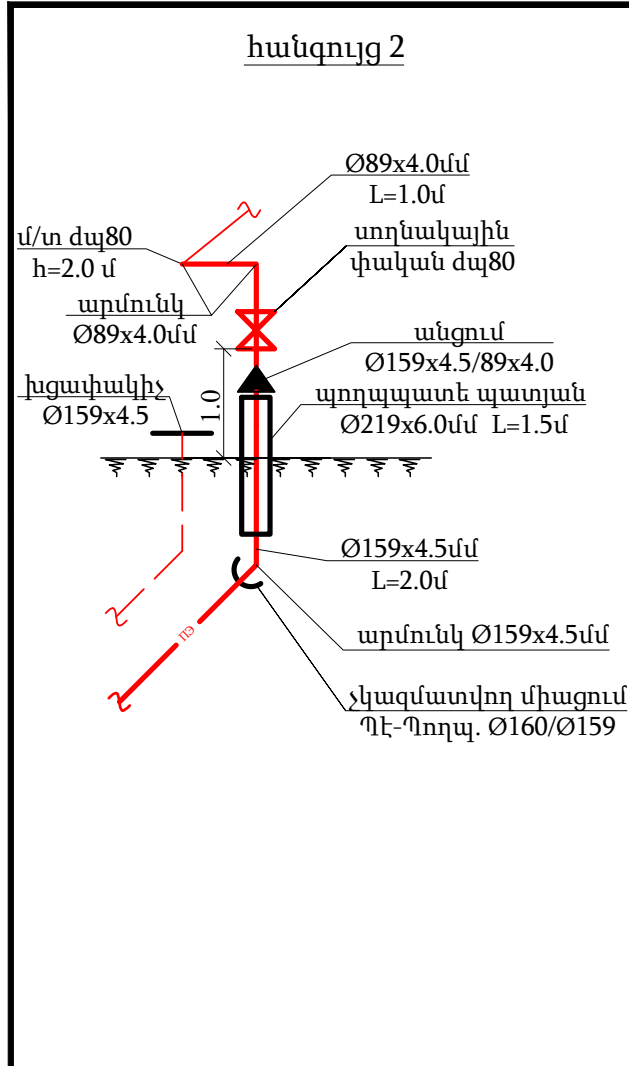
Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո անհրաժեշտ է իրականացնել տարածքի վերականգնման եւ բարեկարգման աշխատանքներ: Կապալառուն պետք է կազմակերպի աշխատանքները այնպես, որ կանխվի ախտոտումը շինարարական աղբից, նավթամթերքից, քիմիական նյութերից:

Կապալառուն պարտավոր է ապահովել թափոնների և շինարարական աղբի հեռացում: Կապալառուն պարտավոր է նախատեսել շինարարական փոշուց օդի աղտոտման նվազեցման միջոցառումներ:

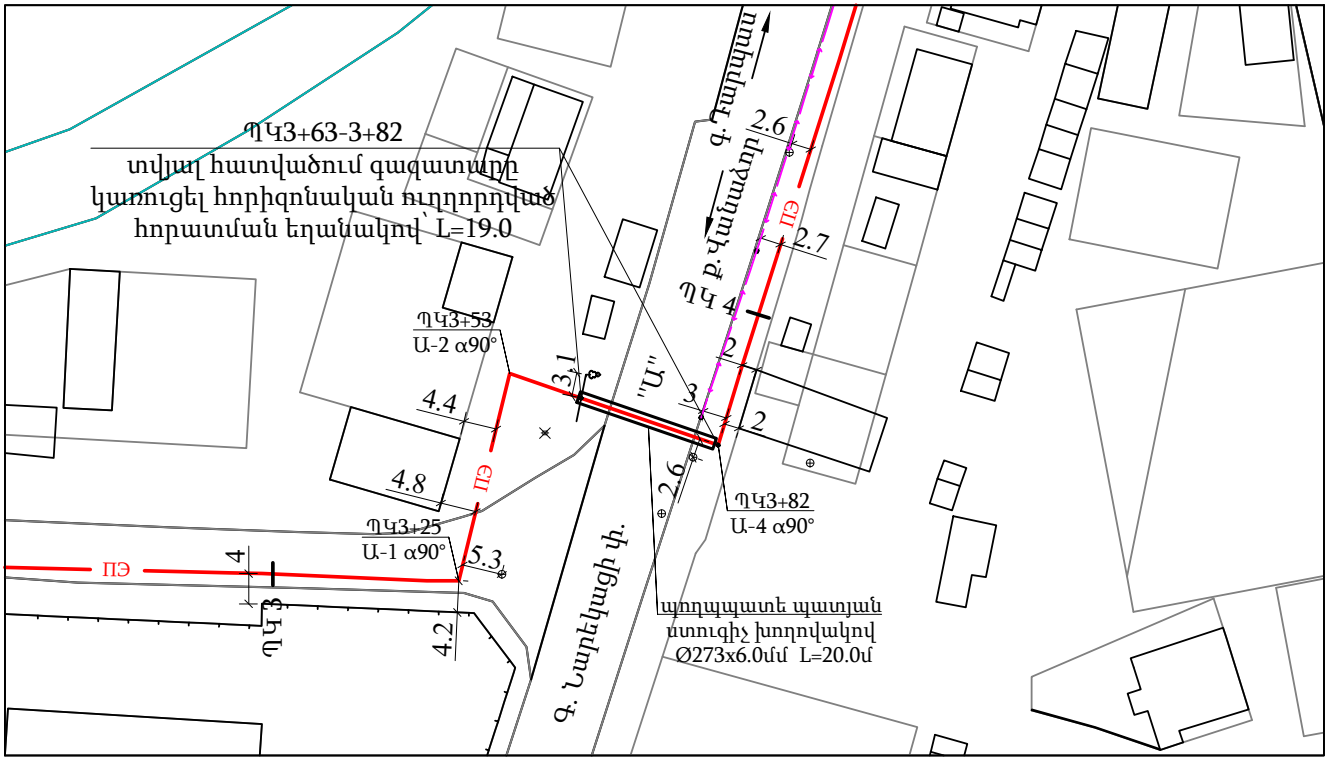
Կազմեց՝

Կ. Սաֆարյան

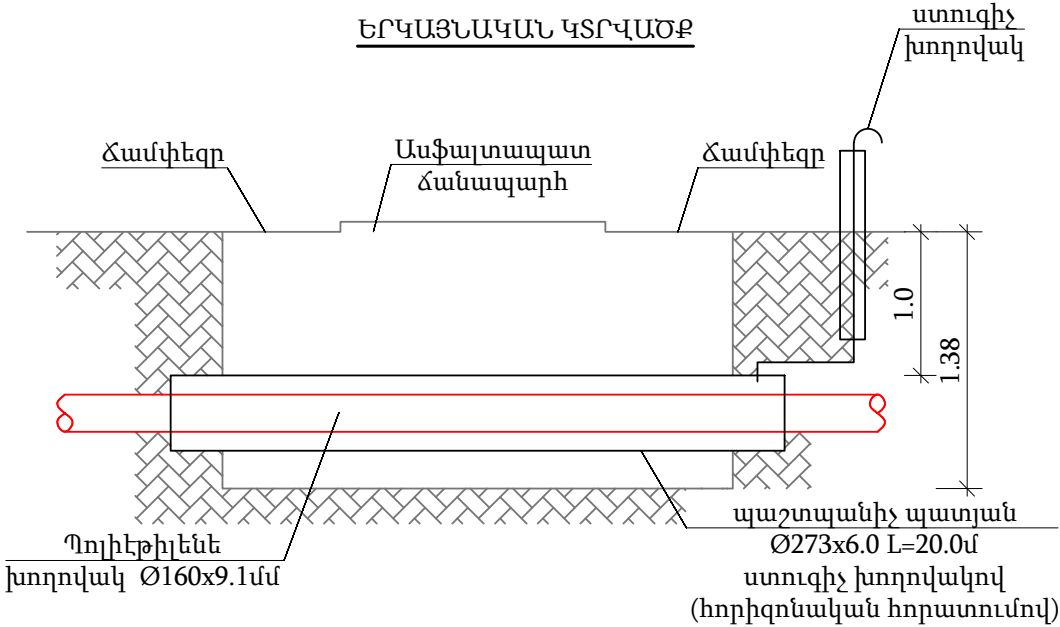
ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

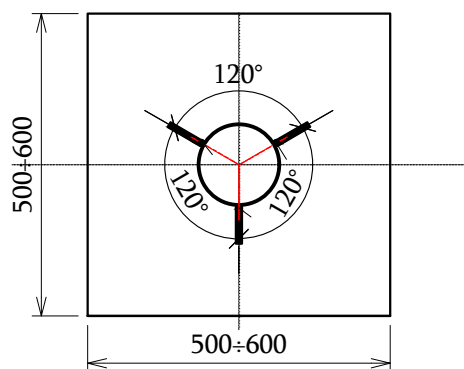
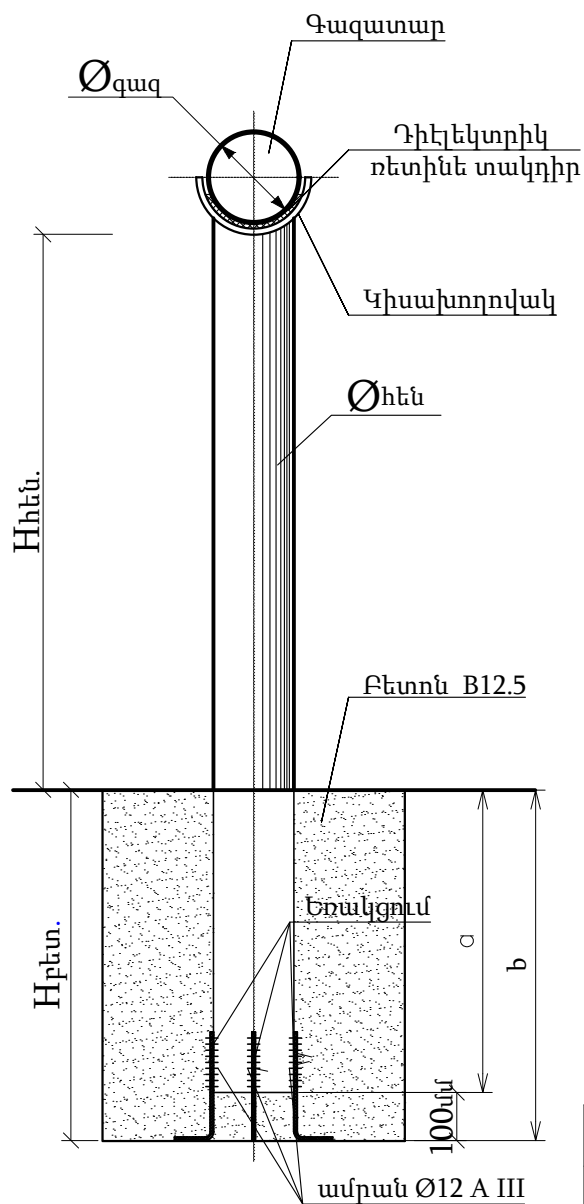
- — — — — Գոյություն ունեցող մ/ճ ստորգետնյա գազատար
- — — — — Նախագծվող ստորգետնյա ՊԼ մ/ճ գազատար
- — — — — պաշտպանիչ պատյան ստուգիչ խողովակով

ԵՐԿԱՅՆԱԿԱՆ ԿՏՐՎԱԾՔ

Նախագծեց	Ս.Մարտոյան			ՕԲՅԵԿՏ № 8/009-24		
Ստուգեց	Ա.Մենդիլյան			Լոռու մարզի Վանանձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցից ՊԿԿԿ-23 սնող միջին ճնշման գազատարի վթարային հատվածի վերատեղադրում		
				Միջին ճնշման գազատար	Փուլ	Թերթ
					ԱՆ	2
Պաշտոն	ԱԱՀ	Ստորագ.		Գազատարի հատում Մ-6 միջպետական նշանակության ճանապարհի հետ	Թերթեր	5
					«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներական կենտրոն» մասնաճյուղ	

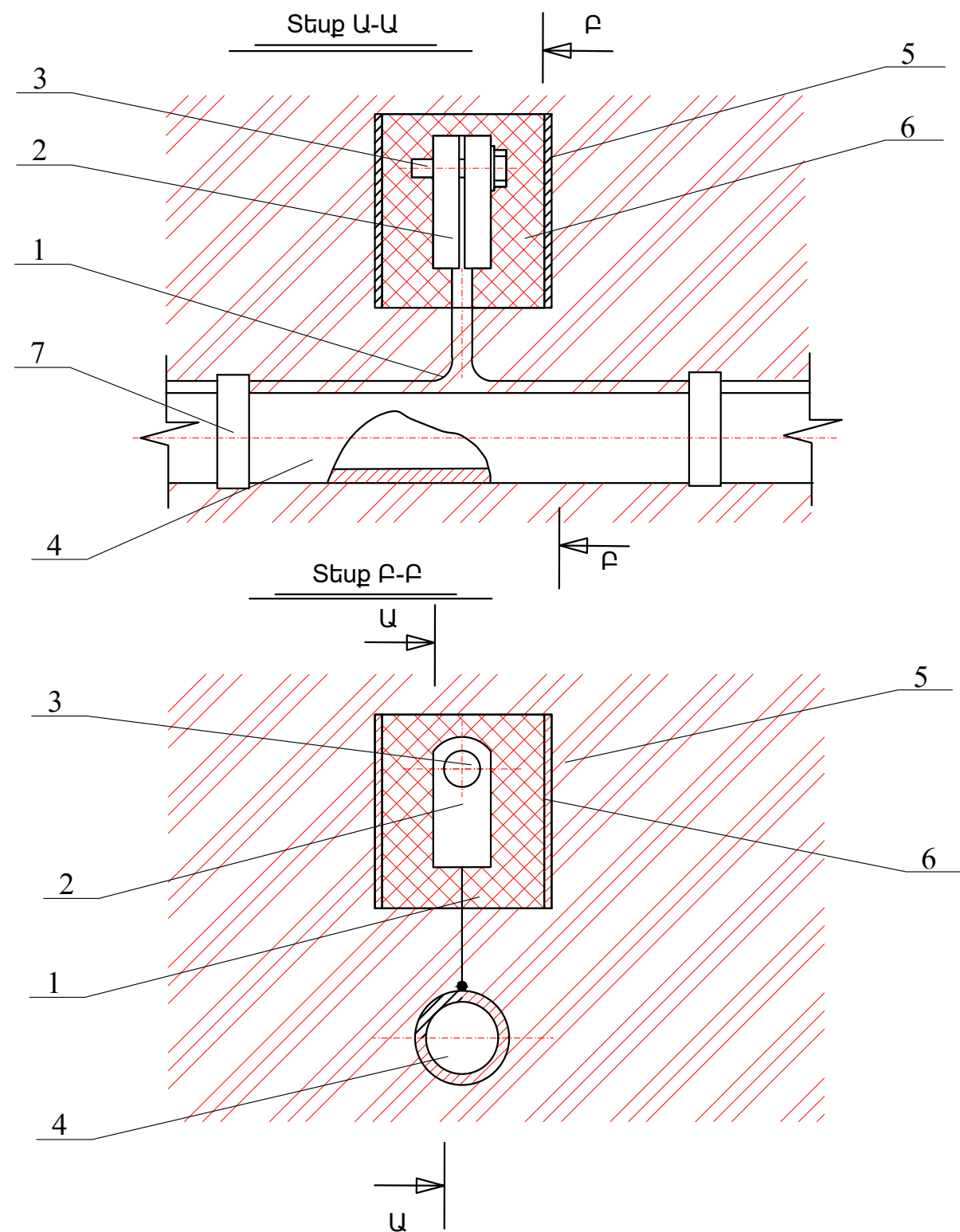
Ամրանի երկարությունը - 3x300մմ
 Ամրանի քաշը 3x 0.267 - 0.8կգ

H	d	150	125	100	80	70	50
5.0	a						
	b						
4.5	a						
	b						
4.0	a						
	b						
3.5	a						
	b						
3.0	a						
	b						
2.5	a						
	b						
2.2	a						
	b						
2.0	a						
	b						
1.5	a						
	b						
1.2	a						
	b						
1.0	a		500				
	b		600				
0.5	a						
	b						

Շարժական հենասյան բետոնի հիմքի չափսերը և ծավալները

հենասյան բարձրությունը (վերգետնյա մաս) H	հենասյան բետոնե հիմքի չափսերը մ	բետոնի ծավալը մ³
5.0	0.6x0.6x1.1(b)	0.4
4.5	0.5x0.5x1.0(b)	0.25
4.0	0.5x0.5x0.9(b)	0.23
3.5	0.5x0.5x0.7(b)	0.18
3.0	0.5x0.5x0.7(b)	0.18
2.5	0.5x0.5x0.6(b)	0.15
2.2	0.5x0.5x0.6(b)	0.15
2.0	0.5x0.5x0.6(b)	0.15
1.5	0.5x0.5x0.6(b)	0.15
1.2	0.5x0.5x0.6(b)	0.15
1.0	0.5x0.5x0.6(b)	0.15
0.5	0.5x0.5x0.6(b)	0.15

Նախագծեց	Ս.Մարտոյան			ՕԲՅԵԿՏ № 8/009-24		
Ստուգեց	Ա.Մենդիլյան					
				Լոռու մարզի Վանանձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցից ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման գազատարի վթարային հատվածի վերատեղադրում		
				Միջին ճնշման գազատար	Փուլ	Թերթ
					ԱՆ	4
Պաշտոն	ԱԱՀ	Ստորագ.		Շարժական հենասյուն	«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներական կենտրոն» մասնաճյուղ	

Դիրք	Նշանակում	Անվանում	Ծանոթություն
1	Պղնձե լար	ազդանշանային մեկուսացված լար	կտրվածք 2.5 մմ²
2		Ծայրապնակ	
3		Հեղույս	
4	ՊԷ 100	Պոլիէթիլենային գազատար	
5	Պոլիէթիլենային խողովակ	պաշտպանիչ պատյան	Ø 110 մմ
6	ԳՕՍՏ 15836 - 79	բիտումային մածիկ	
7		ամրացնող դետալ	

Նախագծեց	Ս.Մարտոյան			ՕԲՅԵԿՏ № 8/009-24			
Ստուգեց	Ա.Մենդիլյան			Լոռու մարզի Վանանձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցից ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման գազատարի վթարային հատվածի վերատեղադրում			
				Միջին ճնշման գազատար	Փուլ	Թերթ	Թերթեր
					ԱՆ	5	5
Պաշտոն	ԱԱՀ	Ստորագ.		Լարերի միացում ծայրապնակով	«Գազարմ Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներական կենտրոն» մասնաճյուղ		

<p align="center">ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼՆԵՐ</p> <p align="center">Լոռու մարզի Վանանձոր քաղաքի Թևոսյան փողոցից ՊԳԿԿ-23 սնող միջին ճնշման գազատարի վթարային հատվածի վերատեղադրում</p> <p align="center">8-009-24</p> <p align="center">Объем работ</p>				
№	Աշխատանքի անվանումը Название работы	Չափ. Միավ. Ед.изм	Ընդամենը Общее	Ծանոթ. Примеч.
1	Ասֆալտի կտրում Резка асфальта	մ м	824	
2	Ասֆալտե շերտի քանդում և վերականգնում 0.1մ Разборка и восстановление асфальтового слоя 0.1м	մ ² /մ ²	371.1	
		մ ³ /մ ³	37.1	
3	Խճի շերտի քանդում և վերականգնում 0.16մ Разборка и восстановление щебеночного слоя 0.16м	մ ² /մ ²	371.1	
		մ ³ /մ ³	59.4	
4	Խրամուղու քանդում էքսկավատորով Разработка траншеи экскаватором в грунте			
	II կարգի գրունտում	մ ³ /մ ³	214.2	
	IV կարգի գրունտում	մ ³ /մ ³	140.6	
5	Խրամուղու քանդում ձեռքով Разработка траншеи вручную в грунте			
	II կարգի գրունտում	մ ³ /մ ³	6.6	
	IV կարգի գրունտում	մ ³ /մ ³	4.3	
6	Խրամուղու ետլիցք էքսկավատորով Обратная засыпка экскаватором	մ ³ /մ ³	53.4	
7	Ավազ առանց խառնուրդի տեղափոխում բեռնատար ավտոմեքենայով 12 կմ	մ ³ /մ ³	302.4	
	Привоз мягкого грунта (песок без примесей) автосамосвалами с расстояния 12 км	տ т	483.8	
8	0.1մ ավազի նստաշերտի ստեղծում խողովակի տակ և ծածկում 0.2 մ ավազի շերտով էքսկավատորով (ավազ առանց խառնուրդի) Устройство подушки под трубу из мягкого грунта толщ. 0.1м (песок без примесей) и обсыпка сверху толщ. 0.2м экскаватором	մ ³ /մ ³	22.3	Գրունտային հատված
		տ/տ	35.7	
9	0.1մ ավազի նստաշերտի ստեղծում խողովակի տակ և ծածկում ավազի շերտով էքսկավատորով (ավազ առանց խառնուրդի) Устройство подушки под трубу из мягкого грунта толщ. 0.1м (песок без примесей) и обсыпка сверху толщ. экскаватором	մ ³ /մ ³	280.0	ասֆալտի հատված
		տ/տ	448.0	
10	Ավելացած գրունտի բեռնում և տեղափոխում բեռնատար ավտոմեքենայով 10 կմ Погрузка лишнего грунта в автосамосвалы и отвозка на расстояние 10км	մ ³ /մ ³	408.80	
		տ/տ	817.60	
11	Տարածքի տոփանում մեխանիզմով Трамбовка грунта механизмом	մ ² /մ ²	340.2	
		մ ³ /մ ³	102.1	

12	Փոսերի քանդում ձեռքով մետաղական հենասյուների համար Разработка ям вручную под металлические опоры			
	II կարգի գրունտում	մ ³ /մ ³	0.15	
13	Ավելացած գրունտի բեռնում և տեղափոխում բեռնատար ավտոմեքենայով 10 կմ ձեռքով Погрузка лишнего грунта в автосамосвалы вручную и отвозка на расстояние 6 км	մ ³ /մ ³	0.15	
		տ/т	0.27	
14	Բետոնից հիմքեր М 150(В 12.5) Бетонное основание	մ ³ /մ ³	0.15	
15	Չկազմատվող միացություն «Պոլիէթիլեն-Պողպատ» Неразъемное соединение «Полиэтилен-Сталь»			
	Ø 160/Ø159	հատ/шт	4.0	
16	Պոլիէթիլենային խողովակի տեղադրում խրամուղում Укладка трубы из полиэтилена в траншею			
	ՊԷ 100 SDR 17.6 Ø160x 9.1	մ / м	515.0	
17	Խողովակի մեխանիկական կտրում և ծայրերի ուղղում Механическая резка и торцовка концов трубы			
	ՊԷ 100 SDR 17.6 Ø160x9.1	հատ/шт	14.0	
18	Խողովակի կցվանքային եռակցում Сварка труб встык			
	ՊԷ 100 SDR 17.6 Ø160x 9.1	հատ/шт	48.0	
19	Խողովակի կցորդային եռակցում Муфтовое соединение			
	ՊԷ 100 SDR 17.6 Ø160x 9.1	հատ/шт	9.0	
20	Արմունկ ՊԷ ՆՏ 90° Отвод ПЭ с 3Н			
	Ø 160	հատ/шт	5.0	
21	Տարբերիչ նշան Опознавательный знак	հատ/шт	6.0	
22	Պղնձե լարի միացում ծայրապնակով Соединение медной проволоки с помощью наконечника	հատ/шт	3.0	
23	Պղնձե լարի տեղադրում խրամուղում Φ-2.5մմ ² Монтаж медного провода Φ -2,5 мм ²	մ/м	523.0	
	Բացահայտիչ ժապավեն Сигнальная лента	մ/м	515.0	
24	ՊԷ գազատարի փչամաքրում Продувка ПЭ газопровода	մ/м	515.0	
	ՊԷ գազատարի փորձարկում Испытание ПЭ газопровода	մ/м	515.0	
25	Պողպատյա գազախողովակի վերգետնյա տեղադրում փորձարկումով Прокладка надземного газопровода с испытанием	մ/м	17.00	
	Ø 159x4.5			
26	ՊԷ խողովակների զոդակարերի ստուգում ուլտրաձայնային եղանակով Проверка сварных стыков ультразвуковым методом	հատ/шт	57.0	

27	Մետաղական հենասյուներ գազատարի տակ Металлические опоры под газопровод			
	Ø 133x3.5 H= 1.0 (1.5)	հատ/шт	1	
		կգ/кг	16.77	
28	Կիսախողովակների տեղադրում գազատարի տակ Установка металлических чаш	հատ/шт	1	
		կգ/кг	1.72	
29	Պարոնիտ Паронит	հատ/шт	1	
		կգ/кг	0.24	
30	Մետաղական ամրան Ø 12 АIII (հենասյան համար) Металлическая арматура (для опоры)	հատ/шт	1	
		կգ/кг	0.8	
31	Հենասյուների և գազատարի ներկում 2 անգամ Окраска газопровода и опор за 2 раза а) грунтовка ХС-010 гФ-021 գրունտ ГФ-021	մ ² /м ²	9.20	
	б) масляная краска յուղաներկ		9.20	
32	Գազատար խողովակի տեղադրում խրամուղում և հակակոռոզին մեկուսացում “РАМ” տիպի մեկուսիչ նյութերով Укладка трубопровода в траншею с противокоррозионным покрытием комплексом изоляционных материалов «РАМ»			
	Ø 159x4.5	մ/м	8.0	
33	Պողպատե պատյանի տեղադրում խրամուղում և մեկուսացում “РАМ” տիպի մեկուսիչ նյութերով Укладка стального футляра в траншею с противокоррозионным покрытием комплексом изоляционных материалов «РАМ»			
	Ø273x6.0	հատ/шт	5	
		մ/м	10	
34	Պողպատե պատյանի տեղադրում հորզոնական հորատման եղանակով և մեկուսացում “РАМ ” տիպի մեկուսիչ նյութերով			
	Ø273x6.0	հատ/шт	1	
		մ/м	20	
35	ՊԷ գազատարի անցկացում պողպատյա պատյանով Протаскивание ПЭ труб в стальной футляр			
	Ø160x9.1/Ø273x6.0	հատ/шт	2.0	
		մ/м	24.0	
36	Պատյանի ծայրերի հերմետիկացում բիտումով Заделка концов футляра газопровода битумом	հատ/шт	4	
37	Պատյանի ծայրերի հերմետիկացում փրփրանյութով Заделка концов футляра газопровода пенным материалом	հատ/шт	2	
38	ՊԷ օղակների տեղադրում գազատարի վրա Расход ПЭ-труб для опорных колец			
	Ø 160x9.1	հատ/шт	11.0	
		մ/м	1.10	
39	Ստուգիչ խողովակ dպ32 Монтаж контрольной трубки d-32 мм	հատ/шт	2.0	
		մ/м	10.0	

40	Արմունկ 90°	ГОСТ 17375-2001		
	Отвод 90°			
	Ø159x4.5	հատ/шт	9	
		կգ/кг	54.9	
	Ø89x4.0	հատ/шт	2	
		կգ/кг	12.2	
41	Եռաբաշխիկ Тройник Ø219x6.0/Ø159x4.5	ГОСТ 17376-2001		
		հատ/шт	1	
		կգ/кг	10.2	
42	Տրամագծի անցում Переход	ГОСТ 17378-2001		
	Ø159x4.5/89x4.0	հատ/шт	1.0	
43		կգ/кг	2.5	
	Խցափակիչ заглушка	ГОСТ 17379-2001		
	Ø 89x4.0	հատ/шт	1.0	
		կգ/кг	1.5	
	Ø 57x3.5	հատ/шт	1.0	
		կգ/кг	0.2	
44	Սողնակային փականի տեղադրում Установка запорного задвижки			
	Ժժ150 РY1.6 ՄՊա	հատ/шт	1.0	
	Ժժ80 РY1.6 ՄՊա	հատ/шт	1.0	
45	Առկա գազատարի կտրում Резка существующего газопровода			
	Ժժ80	հատ/шт	2	
	Ժժ50	հատ/шт	2	
46	Զոդակարերի ստուգում ֆիզիկական եղանակով Проверка сварных стыков физическим методом	հատ/шт	27	
47	Պողպատե Գազատարի փչամաքրում Продувка металлического газопровода	մ/մ	17.0	

Նախագծեց՝
Ստուգեց՝

Ս. Մարտոյան
Ա. Մենդիլյան

Филиал «Инженерный центр»

Заместитель директора –

**Главный инженер
«Инженерный центр»**

О.Г. Испирян

2024 г.

Техническая справка-обоснование

ТС-О-10-05-24

**о необходимости проведения капитального ремонта подземного газопровода
среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23**

Лорийского марза

Лорийский ФГГ

Ереван – 2024

Линейная часть
Капитальный ремонт подземного газопровода среднего давления
города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза
км 0 – км 0,490
Лорийский ФГГ

Подземный газопровод среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза км 0 – км 0,490, инвентарный номер № 30501226, эксплуатируется Лорийским ФГГ (филиал по газоснабжению и газификации ЗАО «Газпром Армения»). Введен в эксплуатацию в 1987 г.

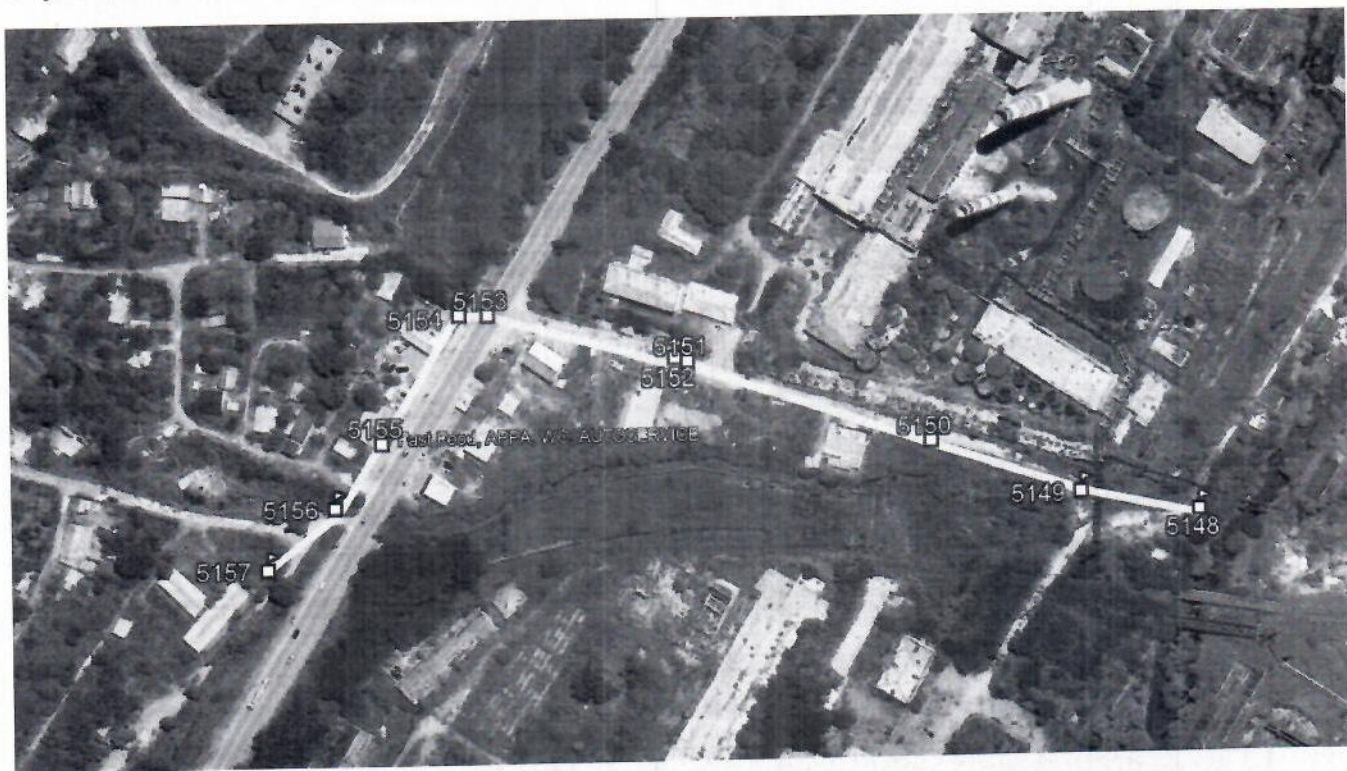
Газопровод смонтирован из труб D_y-159 с толщиной стенки 5,00 мм. Изоляционное покрытие – битум. Глубина залегания 0,80-1,46 м.

При предварительном осмотре технического состояния газопровода среднего давления от города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза установлено наличие паспорта газопровода.

Данный газопровод обеспечивает газом город Ванадзор улицу Тевосяна Лорийского марза.

Газопровод среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза проходит по грунтовым и асфальтированным дорогам.

Ситуационный план-схема подземного газопровода среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза представлен на Рисунке 1.

Рисунок 1 – Ситуационный план-схема подземного газопровода среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза

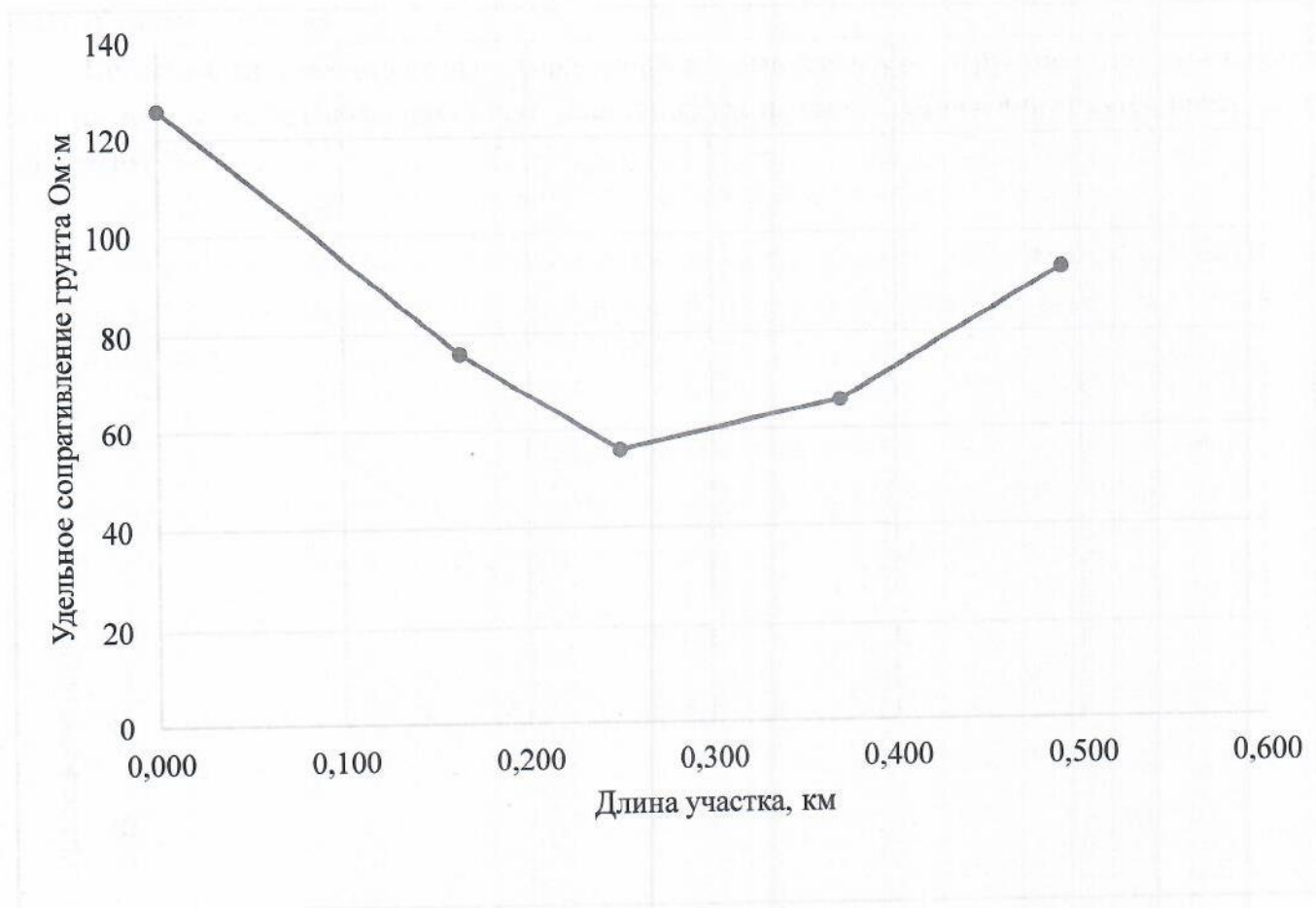
На участке газопровода отсутствуют средства электрохимической защиты.

За время эксплуатации подземного газопровода среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза ремонтные работы не проводились, также не было выявлено ни одного случая утечки газа.

Результаты электрометрического обследования 2023 года

Полевые работы по комплексному электрометрическому обследованию на участке подземного газопровода среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза км 0 – км 0,490 проведены в 2023 г. филиалом «Инженерный Центр» ЗАО «Газпром Армения».

По данным обследования коррозионная агрессивность грунтов по удельному электрическому сопротивлению низкая. Данные об удельном сопротивлении грунтов приведены на Рисунке 2.

Рисунок 2 – Диаграмма распределения удельного сопротивления грунтов

Воздействие блуждающих токов не выявлено. На участке газопровода обнаружено 2 места с предполагаемым нарушением изоляционного покрытия суммарной протяженностью 485 м. Активная защита газопровода отсутствует.

Визуальное и контактное обследования коррозионного состояния металла трубы проводились в шурфах (всего 1). При обследовании труб использовались приборы: толщиномер ультразвуковой Булат-3, толщиномер покрытий МТ-2003, комплект для визуального контроля ВИК. Наибольшая глубина коррозионной язвы 2,5 мм, что составляет 50,0 % от толщины стенки трубы. Степень коррозии трубы очень сильная.

Результаты комплексного обследования участка подземного газопровода города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза км 0 – км 0,490

Дата ввода газопровода в эксплуатацию – 1987 г.

Наличие ЭХЗ – отсутствует

Диаметр – D_y-159 с толщиной стенки 5,00 мм.

Глубина залегания – 0,80-1,46 м

Изоляционное покрытие - битум.

Удельное сопротивление грунтов на участке пролегания – 55,7-126,0 Ом·м.

За время эксплуатации ремонтные работы не проводились.

За время эксплуатации на газопроводе не было выявлено ни одного случая утечки газа.

Нарушение изоляционного покрытия суммарной протяженностью 485 м (99,0% от общей длины).

Нарушения безопасной зоны эксплуатации были обнаружены в 3 местах. Общая протяженность равна 3 м (0,61% от общей длины).

Суммарная оценка газопровода составила **13 баллов**.

Выводы и рекомендации

Суммарная оценка технического состояния газопровода составила **13 баллов**, что соответствует неисправному работоспособному состоянию.

По результатам проведенного диагностического обследования состояние металла труб было оценено на 1 балл.

На основании Сборника руководящих материалов по защите городских подземных трубопроводов (Гл. Технические требования и нормы на замену подземных газопроводов п. 3.2 и 3.4) и Методического руководства по диагностике и оценке технического состояния подземного газопровода газораспределительной сети (утвержден ЗАО «Газпром Армения» 05.02.2018 г.) необходимо провести капитальный ремонт посредством замены труб с соблюдением минимальных расстояний и глубины залегания (согласно п.5.2.1 СН РА IV 12-03.01.04 «Газораспределительные системы» и п. 5.2.1 СП 62.13330.2011 актуализированная редакция СНиП 89-01-2002).

Приложение

1. Технический отчет по результатам комплексного обследования подземного газопровода среднего давления города Ванадзор от улицы Тевосяна до ШРП №23 Лорийского марза – №10-01/23

Начальник службы УТС и ЦГС
филиала «Инженерный центр»
ЗАО «Газпром Армения»

Инженер службы УТС и ЦГС
филиала «Инженерный центр»
ЗАО «Газпром Армения»

Т.О. Василян

А.В. Тербушева